УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
75 років
Служби Народові

# СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 74125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVI. Ч. 27. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 12-го ЛЮТОГО 1969 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, FEBRUARY 12, 1969 No. 27. VOL. LXXVI.

## — КОРОТКІ ВІСТІ —

*Вівторок, 11 лютого, 1969*

### В АМЕРИЦІ

**7-ГО ЛЮТОГО 91-ИЙ КОНҐРЕС ПОЧАВ** 10-денні вакації, у зв'язку з Днем Лінкольна, який припадає в середу 12-го лютого. Преса підкреслює, що Конґрес цього року ще нічого не зробив, тільки схвалив збільшити собі платні з 30,000 дол. до 42,500 дол., платню Президентові з 100,000 до 200,000 дол. та річні платні високих урядовців і суддів. Конґрес не вирішував досі важливішої проблеми, тому не мав нагоди виявити свою особовість, чи він буде аґресивний і войовничий у відношенні до Уряду, чи буде співпрацювати з ним. Президент Ніксон заявою про номінацію поштмайстрів та листоношів без протекції членів Конґресу дещо зразив собі республіканських конґресменів, які хотіли використати свої впливи на поштовому фронті. Сенат затверджував Президентові номінації, а Палата майже нічого не зробила в січні.

**ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН ВИДАВ ЦІЛУ НИЗКУ** заряджень головам всіх Департаментів та аґенцій, щоб вони якнайскорше переглянули всі законопроєкти, які пропонує окрема законодатна комісія. І так Департамент Справедливости має оцінити проєкти в справі виборчої реформи, Департамент Траспорту всі пропозиції в справі створення Крайової Транспортової Комісії, Департамент Внутрішніх Справ — проєкт про контролю чистоти води. Ніксон виїхав на кінець тижня на Фльориду до Кі Віскейну, куди поїхали і його два дорадники в закордонних справах державний секретар Вінніям П. Роджерс та Генрі А. Кіссінґер. Президент нараджується з ними про свою поїздку до Европи, що почнеться 28-го лютого.

**ПІСЛЯ 12 ДНІВ ВДАЛОСЯ НАПРАВИТИ** шиб в океані напроти Санта Барбара в Каліфорнії і спинити вилив нафтової ропи в океан. Тепер рабітники почали очищувати воду від ропи, яка плаває по воді і частинно вже замилила була порт в Санта Барбара. Губернатор Роналд Ріґен заповів допомогу тим, що потерпіли внаслідок цієї катастрофи, але додав, що нафтові компанії відповідальні за спричинені шкоди. Колишній секретар внутрішніх справ Стюарт Л. Юдолл заявив, що він почувається до відповідальности за те, що минулого року дозволив Юніон Ойл Компані вертіти за ропою на дні океану проти каліфорнійського узбережжя. Він дозволив тому, що так рекомендували йому фахівці.

**КРАЙОВА АЕРОНАВТИЧНА І КОСМІЧНА** Адміністрація випустила новий комунікаційний сателіт, який допоможе Комунікаційній Сателітній Корпорації передавати телефонічні розмови до країн Пацифіку по дешевих цінах. КС Корпорація має заплатити Американській Космічній Адміністрації 5 мільйонів дол. за цей сателіт. Цей сателіт важить 632 фунти. Він має осягнути висоту 22,700 миль. Новий сателіт зможе передавати 1,200 телефонічних розмов через Пацифік. Теперішні менші сателіти можуть передавати тільки 240 телефонічних розмов. Це зменшить кошти телефонічних розмов між ЗСА, Гаваями, Філіппінами, Австралією, Японією і Формозою.

### У СВІТІ

**ЗАСІДАННЯ РАДИ БЕЗПЕКИ ОБ'ЮДНАНОХ НАЦІЙ,** що мало відбутися на вимогу Йорданії у вівторок 11 лютого ц. р., відкладено, згідно із заявою президента Ради Безпеки Арманда Берарда. Вирішено відкласти його після того, як Ізраїль погодився не увадити в дію деяких леґіслятивних рішень, що їх заатакував йорданський уряд.

**ПІД ЧАС ДВОДЕННИХ ЗАВОРУШЕНЬ В БОМБАЮ,** Індія, поліція стріляла до учасників заворушень і вбила яких двацять осіб та поранила яких сто. Зорганізувала ці заворушення опозиційна індійська бойова організація Шів Сейа. Відбулися заворушення також в інших провінціях Індії

**ПОЛІТИЧНИЙ КЕРІВНИК ПІВНІЧНОВ'ЄТНАМСЬКОЇ ДЕЛЕҐАЦІЇ** Лє Дук Тго виїхав в понеділок 10 лютого з Парижу до Ганою для відбуття нарад із своїм урядом. По дорозі до Ганою Лє Дук Тго зупинився в Москві і в Пейпінґу, де відбуде також розмови в справі в'єтнамської війни з представниками совєтського і комунокитайського урядів. В американських політичних колах сподіваються що поїздка Тго має на меті одержання інструкцій від президента Північного В'єтнаму Го Чі Мінга в справі евентуальних секретних розмов з делеґацією ЗСА. Інші думають, що Тго хоче обговорити нові пропозиції ЗСА.

**ЮГОСЛАВІЯ І ЗАХІДНЯ НІМЕЧЧИНА** підписали договір співпраці, що охоплює економічну, індустрійну та технічну кооперацію. Підписано цей договір в один рік після того, як рік тому були відновлені - після десяти років перериву - дипломатичні взаємини між обома державами.

**АМЕРИКАНСЬКІ І ПІВДЕННОВ'ЄТНАМСЬКІ ВІЙСЬКОВІ З'ЄДНАННЯ ВІДКРИЛИ** знову кілька таємних комуністичних складів зброї, все в околицях Сайґону. В одному з таких складів, десять миль на південь від Сайґону, знайдено 517 ракетних ґранат, 590 фунтів вибухових матеріялів, 62 000 магазинів куль до автоматичних рушниць та багато іншого. В іншому сховищі, 25 миль на північний захід від Сайґону, знайшли 18 122-міліметрових ракет, чотири 107-міліметрових, 24 скрині вибухових матеріялів й багато амуніції до рушниць та ручних ґранат.

## Ніксон домагається вияснення в справі контролі народин

Вашингтон. — Президент Ніксон наказав своєму експертові від міських справ Денісві П. Мойнігенові приготовити „окремі рекомендації в справі збільшення населення та родинного пляцування". Цей наказ є одним із одинадцятьох заряджень, які Президент видав головам свого кабінету й дорадникам, щоб вони підготовили законопроєкти, які треба буде внести до Конґресу. Ніксон скінчив 10-го лютого триденний відпочинок на Фльориді і вернувся до Вашингтону. Сніговія на східньому узбережжі спричинила те, що не відбулося засідання Ради в міських справах у Вашингтоні, бо голова цієї Ради Д. П. Мойніген не міг прибути до столиці із Бостону, а губернатор Рокефеллер, який мав бути присутній на цій Раді, був затриманий сніговією в Ню Йорку. Президент Ніксон видав наказ секретареві скарбу Дейвідові Кеннеді приготовити пропозиції в справі того, щоб Федеральний Уряд віддавав частину своїх прибутків із податків стейтам та міським управам.

## Представники Армії домагаються розбудови системи протиракетної зброї

Вашингтон. — Секретар оборони Мелвін Р. Лерд видав наказ припинити праці над розбудовою системи протиракетної оборони, щоб Уряд президента Ніксона міг запізнатися з цією складною проблемою. Представники армії домагаються, щоб продовжувати праці над тими місцями, де мала б бути інстальована протиракетна зброя та щоб продовжувати продукцію протиракетних ракет. Оборонну протиракетну систему вирішив Конґрес минулого року, і її почали здійснювати за президентури Джансона. Тепер виринули сумніви, чи ця система дійсно дала б достатню оборону цій країні. Вона була подумана як оборона проти китайських далекосяжних ракет, бо передбачають, що на початку 1970-их років Комуністичний Китай матиме далекосяжні керовані ракети, якими зможе загрожувати ЗСА. СССР має вже протиракетну зброю, він має і сильні керовані ракети, проти яких американська оборонна система не могла б успішно діяти. Противники оборонної протиракетної системи твердять, що шкода грошей на неї, бо вона не дала б дійсної оборони. Тепер мають ще раз основно переглянути цю справу, яка мала б коштувати 5 більйонів дол., і вирішити, чи її продовжувати чи припинити.

## Департамент Скарбу старається про справедливу податкову реформу

Вашингтон. — Уряд президента Ніксона старається здійснити свою виборчу обіцянку та дати виборцям справедливу виборчу систему, згідно з якою всі платники платили б федеральні податки відповідно до своїх прибутків. Уряд хоче, щоб Конґрес схвалив нові податкові полегші бизнесменам, щоб легше було розв'язати деякі міські проблеми та безробіття. Секретар скарбу Дейвід М. Кеннеді заявив, що республіканський Уряд хоче розглянути цілу податкову систему, відношення федеральних податків до стейтового та міського оподаткування та вплив податкових тягарів на економіку країни і на міжнародні економічні взаємини. Податковий експерт професор Пенсильвенійського університету д-р Бернард Волфман твердить, що американська податкова система несправедливо розділює податкові тягарі. Він твердить, що немає дійсного пропорційного збільшення податків у відношенні до збільшених прибутків, і тому один долляр податку, заплачений тим платником податків, який має малий прибуток, не рівняється щодо дійсної податкової жертви тому одному долярові, який заплатив платник із високим прибутком. Лоббіїсти дбають про це в кулуарах Конґресу, щоб деякі промисли мали податкові полегші. Відсотки від міських бондів відтягаються від оподаткування, а відсотки від дрібних ощадностей — ні.

## Ню Йорк вже другий день відкопується з-під снігу недільної сніговії

Ню Йорк. — В неділю 9-го лютого Ню Йорк та інші східні стейти навістила велика сніговія, получена з сильним вітром, який доходив деколи до сили гураґану. Буря надійшла несподівано, бо бюро погоди в суботу вечором о год. 11-ій передбачало, що падатиме сніг, який переміниться по полудні в дощ. Та несподівано з'явилася велика знижка над Південною Каролайною і Джорджією, і внаслідок цієї наглої зміни в Ню Йорку й околиці нападало 15 цалів снігу, який припинив весь наземний й повітряний транспорт. Летовища були закриті, на летовищі Кеннеді знайшлися „заморожені" 6,000 пасажирів, які не мали що їсти, і треба було їм аж гелікоптером довозити харчі. В понеділок в Ню Йорку не було жадного вуличного руху, крамниці не дістали хліба й молока та інших достав харчів, бо вулицями не можна було проїхати автові й автобусам. Підземки курсували з опізненням, а в тих частинах, де вони їздять понад землею, не курсували зовсім. Поїзди підміські деякі не курсували зовсім, інші були спізнені. В понеділок і вночі на вівторок вдалося плугами прочистити головніші вулиці, і у вівторок можливий буде обмежений наземний транспорт. Тисячі авт засипані снігом стояли на автострадах і вулицях міста. Численні автостради були закриті для руху. В Ню Йорку73 відсотки працівників в торговельних установах не могли явитися до праці. Деякі промислові фірми повідомляли своїх працівників, щоб не старалися навіть прибути на працю в таких важких обставинах.

**РОПА НА ПЛЯЖІ В КАЛІФОРНІЇ**



Робітники розстелюють солому на узбережжі в Санта Барбара в Каліфорнії, щоб очистити пляжу з ропи, яка дісталася на беріг із океану, куди вона напляла з діравого нафтового шибу, який помпував нафтову ропу з дна океану. Діру в шибі залатали цементом, і тепер очищують океан і узбережжя з ропи, яка залила сотки квадратових миль

## До Східнього Берліну прибув совєтський маршал Якубовський. — Комуністи обмежують доїзд до Західнього Берліну

Берлін. — В понеділок 10 лютого ц. р. до Східнього Берліну прибув з офіційними відвідинами совєтський маршал Іван І. Якубовський, командант збройних сил Варшавського Пакту. Метою його приїзду будуть, правдоподібно, розмови із командуванням совєтських сил у Східній Німеччині та із східньонімецьким комуністичним режимом в справі нового конфлікту між Заходом і Сходом, спричиненого новими обмеженням доїзду до Західнього Берліну Встановив ці рестрикції комуністичний уряд Східньої Німеччини у зв'язку із заплянованими Західньою Німеччиною на день 5 березня ц. р. виборами президента нижчої палати федерального парляменту, місцем яких визначено Західній Берлін. Східньонімецькі комуністи, щоб перешкодити цим виборам, в яких мало б взяти участь 518 послів федерального Бундестаґу, проголосили заборону приїзду до Західнього Берліну всіх членів Бундестаґу, як також інших осіб, що беруть участь в їх підготові. Проти встановлення цих нових рестрикцій запротестував західньонімецький уряд, як також амбасади союзних держав — ЗСА, Франції та Великої Британії. Берлінська ситуація загострюється також заповідженням відвідин през. Ричарда Ніксона в Західньому Берліні, що їх визначено на день 27 лютого, який тиждень перед виборами. Прибулого до Східнього Берліну маршала Якубовського вітали на летовищі совєтський маршал Петро Кошовий, командант совєтських збройних сил у Східній Німеччині, міністер оборони Східньої Німеччини ген. Гайн Гоффман і совєтський амбасадор до Східньої Німеччини Петро А. Абрасімов. Водночас із цим повідомляють з Вашингтону, що, не зважаючи на новий конфлікт в справі Берліну, відвідини президента Ніксона в Західньому Берліні відбудуться згідно з заповідженою праграмою.

## Канада хоче встановити дипломатичні взаємини з комуністичним Китаєм

Оттава. — Канадійський уряд доручив своїй амбасаді в Стокгольмі, Швеція, почати розмови з тамошньою комунокитайською місією в справі встановлення дипломатичних взаємин між Канадою і Комуністичним Китаєм. Сповістив про це державний секретар закордонних справ Мічелл Шарп, заявляючи, що евентуальні розмови відбудуться в найближчому часі й місці, що будуть устійнені обома сторонами. Згідно з останніми повідомленнями з Пейпінґу, контакти в справі встановлення взаємин між Пейпінґом й Оттавою започаткував також комунокитайський уряд. Могли б початися такі переговори, на думку офіційних комунокитайських кіл, тільки тоді, якщо б Канада зрезиґнувала із своїх взаємин з Тайваном, тобто у рядом націоналістичного Китаю на Формозі. Щодо цього, то прем'єр Канади Трудо виключив недавно таку можливість, але в політичних колах думають, що цю трудність можна буде якось усунути. Досі, хоч і не було безпосередніх дипломатичних зв'язків між обома країнами, розвивалися між ними досить жваві торговельні взаємини. Протягом шести останніх років Канада продавала комуністичному Китаєві пшеницю, як також багато інших індустрійних товарів. Заяву Шарпа в парляменті зустріли прихильно представники обох партій — ліберальної і консервативної.

## У Києві є лише три консульства, і ті з „соціялістичних країн"

Київ. — У столиці України, яку формально совєтська преса називає „робітничо-колгоспною соціялістичною державою українського народу УССР", є лише три закордонні консульства, адрес яких ніколи не подає київська преса. До них належать: консульство Сх. Німеччини, чи офіційно — Німецької демократичної республіки, генеральний консул Імгардт Зікерт; консульство Польської народної республіки, чи сателітної Польщі, генеральний консул Степан Стец, і консульство Чехо-Словаччини, формально ЧССР, з віце-консулом Ярославом Доубрави. Від часу до часу представники режиму влаштовують для працівників тих консульств прийняття та інформаційні зустрічі. Найчастіше з представниками трьох консульств у Києві мають справу працівники каґебівського Товариства культурних зв'язків з українцями закордоном та так зв. „Український республіканський комітет захисту миру", який влаштував чергове прийняття в Києві 3-го лютого. „Зустріч, — писала „Літературна Україна" з 4 лютого, — пройшла в теплій обстановці".

## В Арґентині українці масово відзначали Золотий Ювілей Соборности

Буенос Айрес. — Українські тижневики в Арґентині „Українське Слово" та „Наш Клич" в останніх числах повідомляли про підготову, або вже проведення у різних місцевостях країни 51-ої річниці проголошення незалежности України, у формі УНР, і Золотого Ювілею соборности земель Української Держави. У багатьох місцевостях, зокрема в Буенос Айресі, у святкуваннях брали участь представники арґентинських властей та представники поневолених народів. Заходами філій товариств „Просвіти" і „Відродження", свято Самостійности і Соборности відбулося в районі столиці країни, у Ля Пляті, в „Хардін де ля Паз" якраз 22 січня. У ньому взяли участь організовані лави пластунів і сумівців. Під час святкування відбулась церемонія піднесення українського синьо-жовтого прапора. Також у м. Беріссо відбулась Січнева Академія 26 січня в домі Т-ва „Відродження", і у м. Ляважоль, у Вільде, Вілля Караса та в ін. місцевостях. Арґентинська преса інформувала про ці святкування, про їхній зміст та домагання й боротьбу України за свої права в минулому і тепер.

**„СВОБОДА" ПІД СНІГОМ**

**Груба верства снігу, що вкрила метрополію Ню Йорку і Ню Джерзі та частинно спаралізувала комунікацію, унеможливлювала в понеділок, 10-го лютого, доставу „Свободи" на пошту й тому вона з датою вівтірка, 11-го лютого, не появилася.**

## В ТОРОНТІ ВІДБУЛИСЯ ЮВІЛЕЙНІ СВЯТКУВАННЯ „СВОБОДИ" І УНСОЮЗУ

Торонто. — Заходом Окружного Комітету Відділів УНСоюзу Торонтонської Округи відбулися тут 1-2 лютого в новій модерній церкві і залі Непорочної Пресв. Євхаристії при 515 Бродвю у сх. Торонті великі урочисті святкування з нагоди 75-літнього ювілею щоденника „Свобода" і УНСоюзу. В суботу, в навечер'я святкувань, відбулися Союзові Вечерниці з доброю оркестрою і гарною програмою, на яких теперішні і майбутні члени УНСоюзу забавлялися, немов одна родина.

У неділю 2 лютого святкування розпочались Архиєпископською Службою Божою в намірені українського народу, яку в сослуженні духовенства відправив Владика Ізидор. Під час Богослуження він виголосив проповідь, чітко підкреслюючи многогранну і довголітню діяльність „Свободи" і УНСоюзу для нашої церкви та нашого народу. Під час Богослуження співав мішаний хор церкви, під диригуванням Г. Рудого.

Ювілейний бенкет розпочався о год. 1-ій по полудні. Його відкрив коротким словом і привітом головний радний і голова Округи Василь Дідюк, а хор проспівав молитву „Отче наш" і колядки. Преосвященний Владика Ізидор поблагословив дари і присутніх. За головним столом засіли визначні провідники релігійного, і громадського життя та гості. Представники преси та багатьох організацій мали свої столи. Господар бенкету В. Дідюк представив почесних гостей за головним столом в такому порядку: парох церкви св. Михаїла о. Б. Останович, п-а Чвалюк — представниця МУНО, В. Зорич — заст. гол. предсідника УНСоюзу, о. проф. П. Хомин — редактор „Нашої Мети", інж. В. Гузар — голова Крайової Управи 1-ої Дивізії УНА, п-ні Бойко, проф. д-р Є. Вертиполох — голова НТШ в Канаді, інж. Ст. Куропась — перший заступник гол. предсідника УНС з Чикаґо, який виголосив гарну і змістовну доповідь, Владика Кир Ізидор, д-р С. Росоха, парох о. С. Шавель, ЧНІ, п-і Л. Дідюк, о. Зозуля, ЧНІ, п-і інж. Л. Вертипорох — ОЖ ЛВУ, інж. Винницький — УНО, о. д-р канцлер Р. Даниляк, д-р О. Бойко — голова Відділу КУК. Представлено також присутніх організаторів і секретарів Відділів: п. Сахаревича з дружиною з Лондону, п-ні С. Куцу, — постійну організаторку, п. Юречкова — найстаршого секретаря-піонера, пп. Ковальчука, Шарана, Вовка, Мельника, Чорномаза, Остап'яка, п-ні Бурій, п. Курмана, п. Піньковського та ін. Окремо привітав господар бенкету всіх представників преси, організацій, товариств і установ.

У мистецькій частині виступали: солістка сопрано Маркіяна Дублянця-Гузар, піяніст Зенон Лавришин, п-і Неоніля Тершаковець в супроводі гітари, артист Вол. Довганюк у ролі „Гриця Зозулі", танцювальний гурток Осередку СУМ із Скарборо під керівництвом п. Труся.

Привітальне слово виголосив Владика Кир Ізидор,

*(Закінчення на стор. 5-ій)*

## Українські студенти Ню Йорку в поклоні Героям Крут

Для вшанування пам'яті полеглих молодих героїв, які в обороні незалежної Української Держави принесли в жертву своє життя в боях під Крутами, Українська Студентська Громада Ню Йорку влаштовує святкову програму для відзначення цих роковин. Святкування відбудеться 2-го березня ц. р. о годині 5-ій по полудні, в авдиторії школи Св. Юра в Ню Йорку. В програмі свята буде коротка, модерна постановка „Крути" з застосуванням комбінацій світляних ефектів, фільму і драми, що разом творить дуже цікаву, ефектовну цілість. Постановку виконають члени Студентської Громади з Філядельфії, які є її ініціяторами, авторами і режисерами на запрошення Студентської Громади в Ню Йорку. Виступ студентів в минулому році мали змогу бачити українці Філядельфії та привітали цю нову програму на українській сцені з великим признанням. Проситься українське громадянство Ню Йорку і околиць взяти численну участь в святкуванні роковин Крут, щоби полеглим героям віддати поклін, а українських студентів піддержати в їх праці і заохотити до дальшої діяльности.

### НАУКОВИЙ ЗБІРНИК НА ПОШАНУ ПРОФЕСОРА ОЛ. ОГЛОБЛИНА

Ню Йорк. — З нагоди 70-ої річниці з дня народження і 50-ої річниці наукової діяльности проф. д-ра Олександра Оглоблина, які припадають на 1969 рік, намічається видання збірника, присвяченого цим ювілеям. Згідно з інформаціями д-ра Василя Омельченка, який підготовляє збірник, одержано вже від багатьох визначних українських науковців на еміґрації згоду взяти в ньому авторську участь. Збірник має появитися друком в листопаді місяці ц.р.

## Литовська Асоціяція Письменників підтримує українське прохання про зміни в енциклопедії

Чикаґо, Ілл. — Заступник голови Литовської Асоціяції Письменників у вільному світі, письменник і поет-перекладач Povilas Gaucys, переслав 17 січня 1968 р. листа до видавця Х. Прайса в „Перґанон Паблікейшен" компанії, що видає нову енциклопедію, „Ню Клекстон Енциклопідія". У листі від імени Асоціяції, президентом якої є відомий письменник і литовський національний діяч Алейзес Баронас, між ін., сказано, що українською та білоруською мовами розмовляють до 60 мільйонів людей та що „у XV столітті українська мова була мовою дипломатів у Східній Европі і в канцелярії Литовського великого Князівства також". Автор вказує й на те, що в новій американській енциклопедії має бути поміщена хибна мапа з позначенням „Росія" з 1 000-го року, „тоді, коли Росії ще взагалі не існувало", і прохає виправити помилки. З інших джерел довідуємось, що про такий демарш прохав письменника Поліваса Гауциса інж. Вол. Масєський з Вашингтону, голова Відділу ООЧСУ, який надіслав йому також англомовне видання праці В. Чорновола та декілька поезій молодих українських поетів з України — для перекладу на литовську мову. У литовському щоденнику „Draugas" з 16 січня Повілас Ґауцис опублікував велику статтю про незалежницьку боротьбу України, повну симпатій, співчуття і захоплення героїзмом нескореного українського народу.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 9118.

Supscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

## „Американсько-европейська спільнота"

Президент Ричард Ніксон, інформуючи про свою поїздку до Европи, заплянованy на час від 23-го лютого до 3-го березня ц. р., сказав, що ціллю тих відвідин є „оживлення американсько - европейської спільноти". До Европи поїде президент Ніксон у товаристві державного секретаря Роджерса та свого спеціяльного асистента в справах крайової безпеки Кіссінґера і відвідає Бельгію, що тепер є осідком головної квартири північно - атлантійського альянсу, Британію, Західню Німеччину, Італію, де матиме зустріч з Папою Павлом VI, та Францію. У кожній з цих країн президент Ніксон матиме зустріч з головами держав і урядів, інформуючи наперед, що відвідини і розмови матимуть не т ак „протоколярний", як радше діловий характер.

Більшість американських політичних коментаторів не тільки схвалюють ці відвідини Президента, але й приписують їм велике значення та вартість. ЗСА, заанґажувавшись у війну у В'єтнамі, звертали головну увагу на Азію, час від часу також на Близький Схід, а про Европу наче забули, хоч власне в Західній Европі її головні союзники.

Не менш важливою справою є безпосередній обмін поглядами президента Ніксона з чоловими представниками европейських союзників Америки в справі американсько - совєтського „співіснування". Президент виразно заявив, що його „зустріч на вершинах" з лідерами Совєтського Союзу могла б відбутися тільки після дбайливої дипломатичної підготови. Не виключене, що його теперішні відвідини в Західній Европі вже будуть початком такої підготови.

Президент Ніксон, перебравши з волі народу керму наймогутнішої в світі держави, уже в перших тижнях своєї влади виявив багато ініціятиви і рішучости, щоб цю могутність використати для здобуття і закріплення миру. „Оживлення американсько - европейської спільноти", що є метою його недалеких відвідин на европейському континенті, може до цього багато причинитися.

## „Націоналістичні непорозуміння"

Протягом багатьох років газета „Радянська Україна", інформуючи вслід за центральною московською пресою своїх читачів про розбіжності всередині „соціялістичного бльоку", з найбільшою увагою озиралась раз-у-раз на задні колеса. І справді, як писав Чехов, „как би чего не вишло" з такої ризиковної інформації... Як, наприклад, пояснити читачам, чому Юґославська Федеративна Республіка давно вже зліквідувала взяту з совєтського зразка колгоспну систему, як нерентабельну і невідповідну для селянської праці? Або чому Юґославія взагалі вже не вважає себе за члена „соціялістичної спільноти"? Як пояснити українському читачеві вперту „дружбу" Альбанії з далеким червоним Китаєм? Не писати ж „Радянській Україні", що альбанці бояться не кого іншого, як сусіда у формі відновленої імперії — СССР... Як пояснювати напад СССР на Чехо - Словаччину з точки зору клясової боротьби, коли в ЧССР усе населення було й буде проти окупанта? Міцний горіх і з Румунією, яка відмовилась від економічно невигідного, накидуваного Москвою пляну експлуатації Дунаю, відмовилась і від багатьох інших московських „указів" і — конферує з Тітом?

„Радянська Україна", орган ЦК комуністичної партії УССР, Верховної Ради і Ради Міністрів УССР, міністерства яких є в Москві, не може ані чесно інформувати своїх читачів про розвал „країн соціялістичного бльоку", ані пояснювати їм причини розвалу та незгод.

Трохи світла на цю справу все таки довелось кинути „Радянській Україні" з 31 січня. У відділі „На орбіті міжнародних подій" надруковано тут доповідь члена президії і секретаря комуністичної партії ЧССР Л. Штроуґала в Празі. А він, між іншим, сказав: „Капіталізм використовує незгоди в нашому русі і зосереджує нині увагу головним чином на розпалюванні націоналістичних непорозумінь між соціялістичними країнами". Певна річ, що капіталізм тут ні при чому. Вийшла нагору велика правда, що жадним „клясовим підходом" не можна розв'язати національну проблему на Сході Европи, бо її справжня і єдина розв'язка полягає в ліквідації російсько-совєтської імперії та створенні національних суверенних і рівноправних держав у тій частині світу.

В. Ч-о

## „РАДЯНСЬКА" ЕНЦИКЛОПЕДІЯ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

Коли учений дослідник заходжується біля якоїсь наукової праці, то він накидає попередній плян чи концепцію теми, спираючись на ті хоч приблизно відомі факти, що їх виявили його попередники. Але в його пляні не може бути готових висновків з дослідження, — висновки можуть бути тільки в кінцевому висліді його роботи. Отож і справжній історик, задумавши написати нову історію України, може тільки для укладання такого пляну скористуватись тими інформаціями про минуле нашого народу, що збереглися в давніх та козацьких літописах, в різних історичних документах, у працях наших істориків, зокрема в грандіозній „Історії України - Руси" М. Грушевського, але своє поцінування історичного минулого України він може подати лише після перегляду й критичного вивчення всіх відомих фактів.

Заздалегідь передбачити наукові висновки не можна. Але такий важкий шлях здобування знання та наукової істини обов'язковий тільки для справжньої науки, а не для „радянської" „партійности", що в історичній науці має тепер виразний характер російського великодержавного шовінізму й імперіялізму. Ця „партійна наука" наперед знає, чого вона хоче і які мають бути кінцеві висновки в історичному „досліді".

„Яскравим" прикладом такого „наукового плянування" є недавно розпочата в Києві „Радянська енциклопедія історії України", що її мають написати українські історики під керівництвом Головної редакції Української Радянської Енциклопедії АН УССР. Ця Головна редакція УРЕ видала стотисячним накладом наприкінці 1967 р. чотиристорінковий метелик з оголошенням передплати на це 4-томове видання, а текст цього метелика, надрукований на двох внутрішніх сторінках, — це вже готові „висновки", на підставі яких можна уявити, яка має бути ця енциклопедія.

Зміст цих коротеньких „висновків" такий прозорий, що його легко розширювати й заповнювати здогадним матеріялом, який у повному вигляді займатиме близько 400 друкованих аркушів (у всіх чотирьох томах), буде поданий у вигляді 10 тисяч статтей, в тому числі понад 5 тисяч біографічних.

Спробуймо ж ті метеликові „висновки" прочитати! От у першому реченні першого абзацу читаємо таке: „В енциклопедії розповідатиметься про значні історичні події та явища... про видатних діячів різних епох, про розвиток історичної науки на Україні, про археологічні пам'ятки на території республіки". Розшифровуючи це, можна сміливо сказати, що з числа „видатних діячів" будуть вилучені гетьмани І. Виговський та І. Мазепа, а також голова УЦР М. Грушевський, голова уряду УНР В. Винниченко та головний отаман С. Петлюра.

З певністю також можна сказати, що з „історичної науки на Україні" (не „української історичної науки!" — цього вислову автори метелика бояться) будуть вилучені всі справжні українські історики, а як М. Грушевського, може, й згадають, то з епітетом „буржуазно - націоналістичний". Справжніми „істориками України" тут будуть Маркс, Енґельс та Ленін (Сталіна, може, вже не буде). Дуже прозоре останнє речення цього першого абзацу: „Історія України подаватиметься в тісному зв'язку з історією російського, білоруського, всіх братніх радянських народів, у зв'язку з історією всього людства".

Звичайно, нічого загрозливого для історії України у зв'язку з білоруським народом в енциклопедії не буде, бо він сам, цей поневолений нарід, призначений на асиміляцію. Не страшні й зв'язки з казахами, узбеками, туркменами, таджиками, бо їх теж призначено на поґній і русифікацію, як про це свідчить хоч би недавнє повідомлення про видання російською мовою органу „таджицьких" письменників „Памир", — страшне тут тільки те, що в цих народів русифікацію здійснює Москва силами українців, виґнаних з України, таких, як І. Вергун у Казахстані чи Г. Коляда в Таджикістані.

Зловісно в цьому реченні звучить згадка про зв'язок з панівним над усіма цими народами „старшим братом", з росіянами. Хоч цей „старший брат" історично наймолодший серед цих „братніх народів", але зв'язок із ним буде, напевно, подано так, як це вже зроблено в „Нарисах історії філософії" А. Брагінця, виданих 1967 р. Про ці „Нариси" я свого часу писав у „Свободі", і читачі її вже знають, що в них історію східньослов'янських народів подано в дусі „філософії" Івана Калити, найпершого збирача „руських земель".

У другому абзаці метеликового тексту сказано те, що його й без фахового розшифровування всяке зрозуміє, — що „більша половина статтей буде присвячена радянській добі" і що „особливу увагу буде приділено боротьбі українського народу під керівництвом Комуністичної партії за перемогу Великої жовтневої соціялістичної революції... за побудову соціялізму й комунізму".

У третьому абзаці написано, що „в енциклопедії буде відображено (? — В. Ч.) історію західньоукраїнських земель, показано боротьбу проти іноземних загарбників, за соціяльне й національне визволення і возз'єднання з Радянською Україною"... Звичайно, я не помилюсь, якщо скажу наперед, що серед „іноземних (чужоземних! — В. Ч.) за-

(Закінчення на ст. 5-ій)

Микола Чубатий

## ПРО „ГОДИНУ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ В ГАЙСКУЛІ"

(2)

У доповіді про Україну слід звернути увагу на питання, чому могутня Київська імперія впала під ударами степових народів з Азії, аж до татар включно, які завдали їй остаточно смертельного удару. Русь - Україна протягом п'яти сот літ була тим щитом, що заслоняв перед варварами Европу та европейську цивілізацію. За плечима Руси - України вона могла розвиватися.

Постання Козаччини слід представити як боротьбу з новою навалою турків. За її плечима український народ міг відновити свою другу Козацьку Державу та культуру XVII стол. Цю другу українську державу завалила Росія, що за той час виросла у потугу на сході Европи.

Найновішу історію Третьої Української Держави звикли в Америці або пояснювати як внутрішню громадянську війну в Росії або її промовчувати чи зводити до незначних вибухів на півдні Росії. Все ж таки часи Української Держави в Америці знають вже дещо більше завдяки тому, що в американських високих школах вже є більше молодих українців - професорів, які про ті часи написали навіть вартісні наукові твори. Завдяки тому частіше про ці часи пробивається правдива думка й до американських нижчих та середніх шкіл, одначе як про молоду неісторичну націю.

Під час такого викладу не слід присвячувати більше часу на нові часи, а менше на давні. Одногодинна, а радше 40-хвилинна доповідь це закороткий час, щоб про все, навіть про багатства та нинішню промисловість України говорити. Увагу треба зосередити на основних, ключових проблемах постання та впертого змагання русько - українського народу зберегти свою національну ідентичність.

Назви майже всіх народів мінялися впродовж століть, тому немає потреби втікати від назви Русь, русин. Це, зокрема, облегшується в доповіді англійською мовою, де можна вживати назви Ruś, Ruthenian, з додатком модерної назви — Україна.

Автор статті п. Коцур розповідає, який клопіт мав його син з підшуканням літератури для такої доповіді в гайскулі. Це не така легка справа для історика, а вже зовсім не під силу для молодого учня.

Дозволю собі звернути увагу на деякі праці українською та англійською мовами, корисні для такої доповіді. На тему загального підходу до історії України українських та російських істориків є моя праця "Ukrainian and Russian Conceptions of the History of Eastern Europe". Надрукована вона була в Proceedings, Vol. I, Historical-Philosophical Section, Shevchenko Scientific Society, New York 1951. Вийшла також окремою відбиткою, яка, одначе, вже розійшлася. Українською мовою на подібну тему недавно написала працю проф. Полонська-Василенко. Велика „Історія України-Руси" М. Грушевського завелика для студій учня, одначе там у І томі є знаменита характеристика народів українського та московського як окремих націй.

Справа постання народів українського, московського та білоруського опрацьована у моїй праці „Княжа Русь-Україна та виникнення трьох східньослов'янських націй". Ню Йорк, 1964. Видання ООЧСУ. Там є шість мап і резюме англійською мовою. Ця книжка вже перекладена на англійську мову і готова до видання, яке, одначе, натрапляє ще на деякі труднощі.

Про часи козаччини та культуру України XVI-XVII століть є вартісні інформації в „Історії України" Дмитра Дорошенка, що її недавно перевидала в Мюнхені накладня „Дніпрова Хвиля". Історія постання та розвою українського народу і його становище в середньовічній Европі є також у І розділі моєї „Історії християнства на Русі-Україні" (Рим, 1965, видання Українського Католицького Університету) п.н. „Предки Христового стада України". На цей розділ звернув увагу американсько-польський історик Галецький в своїй статті, надрукованій у американському журналі "American Historical Review".

Дуже багато цікавого історичного матеріялу можна знайти в річниках нашого англомовного журналу "The Ukrainian Quarterly" (вид. УККА). Там є статті Коцевалова, Щербаківського, Оглоблина, Крупницького та інших відомих учених. На мою думку, кожна молодеча бібліотека повинна мати річники цього журналу, тим більше, що англійська мова відразу дає змогу користати з цих статтей от хоч би в гайскулах. Деякі статті там прямо сенсаційні, як Коцевалова про культурні зв'язки предків українців з старовинними греками.

[В Гол. Канцелярії УККА можна одержати індекс статтей в „Укр. Квартальнику" за перших 20 років: 'The Ukrainian Quarterly: Cumulative Index 1944-1964". — *Ред.*]

Дуже багато історичного матеріялу є в першому томі Енциклопедії Українознавства англійською мовою, виданій коштом Українського Народного Союзу видавництвом Торонтського Університету в 1963 р. Другий том, що внедовзі появиться, заокруглить історичні відомості про Україну.

Під кінець згадаємо ще один твір, єдиний з-поміж підручників для американських коледжів, з якого можуть користати тисячі американської молоді — *Readings in Russian History*, edit-

*(Закінчення на стор. 5-ій)*

## НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Редаґує: Д-р Михайло Данилюк

### АНТИКОАҐУЛЯНТИ

Процес т. зв. коаґуляції крови — це ніщо інше, як процес її зціплення, зсідання аж до творення згустків. Процес цей доволі складний, і на цю тему треба було б написати окрему розвідку. Вистачить, одначе, для загальної інформації сказати, що в процес коаґуляції входять такі фактори: деякі важливі продукти печінки, кальцій, вітамін „К", складники крови, зокрема т. зв. тромбоцити, фібринові складники кров'яної плязми тощо.

Брак або недостача навіть одного із цих складників може викликати нахил до кровотечі. Прикладом може бути нищення тромбоцитів хворою селезінкою. Тоді людина з низьким числом кров'яних клітин при кожному ушкодженні, навіть при малому врізові, кривавить безупину. Ще більш переконливим прикладом є відома гемофілія, яка може спричиняти смертельну кровотечу. Це — спадкова недуга, на яку хворіють лише особи чоловічої статі, а полягає вона у бракові деяких біохемічних складників в процесі зціплення.

Коротко кажучи, коаґуляція — складний і необхідний процес, який рятує „носія життя" — кров від зайвої втрати. Але, рятуючи людину від смерти внаслідок витрати крови, цей процес іноді може бути зовсім небажаним.

Деякі дуже поважні, а то й смертельні недуги постають якраз на базі зціплення крови. До таких недуг треба передусім зарахувати т. зв. тромбози, себто замкнення кровоносних судин згустками крови. Варто пригадати, що при тромбозі судини ціла ділянка тканини, не одержуючи потрібної крови, відмирає. На базі тромбозу вінцевої артерії постають серцевий удар, т. зв. інфаркт, удари мозку і навіть такі „прості" недуги, як тромбози жиляків на ногах, т. зв. тромбофлебіти, які іноді можуть вислати від себе згустки крови аж у легені і тим привести людину до небезпечного, іноді й безнадійного стану.

Тож, коли в якійсь важливій для життя судині виникає тромбоз, його потрібно лікувати, щоб знову відкрити судину для пропливання крови до ураженої тканини. Таке лікування часто являє собою складну комбінацію лікування хворої судини з лікуванням цілої кровоносної системи, бо тромбози постають здебільша у хворих судинах. Отже, часто — це лікування на довшу мету.

В основному лікар має при тромбозі справу із зціпленням крови у важливій судині, яку треба якнайскорше відкрити, щоб забезпечити постачання крови до серцевого м'яза, мозку і т. д. Зціплення, що витворило тромбозу, треба лікувати рішуче й негайно, інакше людина може загинути.

Ще двадцять п'ять років тому медицина не знала способу ефективно лікувати зціплення крови в судинах. Можливим стало це лише з відкриттям т. зв. антикоаґулянтів, хемічних речовин, які діють проти зціплення. Введені в організм людини, антикоаґулянти продовжують час зціплення у два, три або й більше разів супроти нормального часу. Внаслідок цього кров стає наче „рідшою" і набирає спроможности розм'якшити згусток, а то й зовсім його усунути. В такий спосіб лікар, контролюючи час зціплення крови, доводить її до такого стану, при якому вона майже неспроможна зціпитись і створити згусток.

Назву ліків для продовження процесу зціплення і дози заживання повинні знати самі пацієнти, якщо за приписами лікарів уживають їх поза лікарнею. Це стосується, зокрема, осіб після вилікування серцевого удару. Тримаючи кров у низькій спроможності зціплення, лікар тим самим зменшує можливість виникнення нового тромбозу. Таке лікування проводиться місяцями, а то й роками, при чому ступінь зціплення крови перевіряється щокілька тижнів. Після кожної перевірки лікар реґулює дозу ліків.

Інформації про назву ліків і дозу їх заживання потрібні пацієнтові також на випадок раптовної кровотечі, особливо грізної при нещасливих випадках. В такому разі він може негайно повідомити про це медичний персонал, одержати відповідні ліки і уникнути небезпеки.

У шпиталях часто вживають проти зціплення крови дуже сильний і негайнодіючий лік „Гепарін", але поза лікарнею найчастіше вживається повільніше і довше діючих ліків, як „Дікумероль", а останнім часом „Кумадин".

Крім лікування хвороб серця, тромбофлебітів, згустків у легенях та мозку, антикоаґулянти останніми роками застосовується також при лікуванні деяких мозкових недостач. Але про це наступного тижня.

### ЗАПРОВАДЖУЮТЬ КІБЕРНЕТИКУ, ЯК ШКІЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

„Радянська Україна" з 29 січня надрукувала повідомлення В. Касаткіна, старшого викладача Кримського педагогічного інституту про закінчення експериментової стадії над вивченням кібернетики учнями середніх шкіл: Міністерство освіти Української ССР прийняло рішення з 1969 року відкрити в кримському педагогічному інституті відділ „фізико-математичного факультету для підготови учителів кібернетичного профілю". Передбачається, що додаткові розділи математики, теоретичної кібернетики та основ використання цифрових машин з програмним у п р авлінням вивчатимуться протягом усіх п'яти років навчання. Організується катедра педагогічної кібернетики". Кібернетика — нова й важлива наукова ділянка, але в приєднаному до України Криму шкільництво провадиться російською мовою, про що не згадує київська „Радянська Україна", і учителі кібернетики в Криму будуть одночасно й русифікаторами в українських школах.

Інж. Богдан Коссак

## ЯК Я ПОЛЮБИВ БАНДУРУ

### (СПОМИН З НАГОДИ 50-ИХ РОКОВИН УКРАЇНСЬКОЇ КАПЕЛІ БАНДУРИСТІВ ІМ. Т. ШЕВЧЕНКА)

(1)

Бувши учнем Української Приватної Коедукаційної Гімназії у Дрогобичі, я залюбки співав у ґімназійному хорі, дириґентом якого був бл. п. проф. Михайло Іваненко, придніпрянець, талановитий і дуже люблений учнями педагог. Мавши такого дириґента, наш хор став одним із найкращих хорів і досягнув свого найвищого рівня у 1926-му році, коли я був учнем сьомої кляси, а кращі його співаки восьмої.

Дивуюсь, як це склалося, що у той самий час і в тій самій клясі зійшлися такі блискучі співаки. Було їх 12 і майже всі солісти. Розділені по кілька голосів у кожній партії, вони творили сильний, майже професійний мужеський хор. Бувало, коли співали у школі на перерві, то душа раділа.

Деяких із них, найкращих солістів, таки годиться згадати. Були це: Роман та Микола Драґани (останній відомий рецитатор, а пізніше соліст хору Котка), Юрій та Іван Гаврилови, мій брат бл. п. Зенон і бл. п. Степан Стеців.

Отож, маючи нагоду співати в гурті цих співаків, моє вроджене замилування до хорового співу розвинулося до такої міри, що я включався у кожний хор, який був у тій місцевості, куди закидала мене доля, і став ентузіястом вокального мистецтва.

Одного осіннього дня на стінах коридору нашої гімназії появилася афіша з повідомленням, що до Дрогобича приїздить з концертом бандурист Данило Щербина. Зацікавлений цією новиною, я поспішив до проф. Іваненка, щоб розпитати дещо про незнану мені бандуру. Здивований, а рівночасно вдоволений моїм зацікавленням, проф. Іваненко розповів, що бандура це давній наш інструмент, який називали колись кобзою, а тих, які на ній грали та співали козацькі думи — кобзарями. Пізніше, — казав він, — значно вже уліпшену кобзу стали називати бандурою, хоч ще й тепер часто вживаємо старої назви.

Ще більше зацікавлений бандурою, вибрався я на концерт Щербини.

Пам'ятаю, як чудово він виконував „Без тебе, Олесю, сонечко не гріє", „Ой шумить, гуде та дібровонька", „Дівчино, рибчино". Не багато пісень із того концерту залишилося у моїй пам'яті, але враження по ньому ще й досі живуть у моєму серці. Шляхетні звуки бандури запали мені в душу, зроджуючи в ній великий патріотизм до цього національного інструмента. Не знав я тоді, що у пізніших літах я буду виконувати ті самі пісні, які того вечора вбилися в мою пам'ять.

Прийшли невеселі студентські часи у польських високих школах у Львові. Я не мав змоги слідкувати за тим, що діється на українських сценах, на яких часто виступав бандурист Юрій Сінгалевич, єдиний тоді бандурист-галичанин. Настали ще гірші, воєнні роки, і я вже не міг навіть сподіватися, що побачу щонебудь, пов'язане з бандурою. Тож не дивно, що коли у 1943 році появилося оголошення про концерт Української Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка, я зрадів, що знов почую звук дорогої мені бандури. Це був четвертий рік другої світової війни.

Чверть століття минуло з того часу, коли Капеля Бандуристів концертувала у Львові, а я пам'ятаю той вечір так виразно, ніби утривалив його на звукописній стрічці. І коли тепер згадую ті хвилини, то немов на екрані стає перед моїми очима невеличка група виконавців. Всі вони, за вийнятком кількох, були ще молодими. Сиділи у двох рядах крісел, у скромно вишитих сорочках та синіх шараварах, а бандури тримали перед собою, спираючи їх на підлогу. Усіх бандуристів було шістнадцять, і це було так мало на великій сцені Львівського Оперового Театру. Але шістнадцять бандур разом — це було щось таке величне, чого львов'яни ще не бачили.

Час, коли Українська Капеля Бандуристів прибула до Львова, не був відповідним на культурні імпрези. Во війна була у повному розпалі, і кожний львов'янин клопотався, як би то роздобути харчів, опал та інші речі, потрібні, щоб пережити лихоліття. Багато з них приготовлялися залишати рідні землі, щоб врятуватись від червоної навали, яка зближалась швидким темпом.

По затемнених вулицях вешталися німецькі вояки і ґестапівці, не одного підстерігала смерть з рук польської боївки, протилетунські алярми шарпали нерви. Така атмосфера не могла сприяти концертові. А проте, в залі Оперового Театру зібралась численна і гарно одягнена публика. Чи це було наслідком цікавости побачити й почути бандуристів, що прибули до нас із Наддніпрянської України, чи може туги за культурною імпрезою, яких було так мало? Не знаю, мабуть одне й друге. Але, якщо йдеться про мене, то я так палко бажав знов почути звук бандури, що, мабуть, ніщо у світі не могло б перешкодити мені прийти на цей концерт.

Відкрилася завіса. Я з увагою приглядався кожному із виконавців концерту і нетерпеливо вичікував дириґента. Але даремно. Вже один із бандуристів встав і заповів першу точку концерту, а дириґент все ще не появлявся. Що це таке?

Та ось очі усіх бандуристів звернулися у ліву сторону сцени, де у першому ряді на самому краю сидів, тоді ще молодий, Григорій Китастий, музичний керівник Капелі. Він кивнув злегка головою, і на цей знак усі бандуристи одним порухом піднесли свої бандури на коліна. Ще один знак керівника і, по короткім вступі бандур, гукнули орли-бандуристи, мужньо і бадьоро: „Гей нумо, хлопці, до зброї!" Це маршова пісня, з якою запорізькі козаки йшли в бій з ворогами України. Захоплювало те, що цією піснею, наче гимном, почали бандуристи свій концерт, немовби хотіли сказати, що вони прибули до нас не на те, щоб плакати над нашою долею, а щоб додати нам мужности й сили.

Після такого ударного вступу йшли дальші точки програми: „Думи мої", „Пісня про Морозенка", „Дума про Богдана Хмельницького", „Чумацька баляда" і „Закувала та сива зозуля".

Пісня „Думи мої" немов для бандури створена. Здається, що без її ніжних, надхненних звуків не можна було б передати безмежних страждань і великої туги поета, який перебуває на засланні. У цій пісні наші кобзарі виявили свою вроджену музикальність та шляхетність у грі на бандурі, як теж у вокальній експресії переживань поета.

Бандури тужливо звучали у своїх чудових „тремольо", а витончене чуття і подивугідна динаміка від „піяніссімо" до „фортіссімо" захоплювали та зворушували. Я сидів мов зачарований. Хіба ж це можливо? Грати на таких складних інструментах і співати рівночасно, без дириґента?!

Це було щось незвичайно імпозантне та величне!

(Далі буде)

Ярослав Падох

# „ЙОГО ДНІ БУЛИ КОРОТШІ, ЯК ЙОГО ДІЛА"

## (НА СМЕРТЬ ЯРОСЛАВА СПОЛЬСЬКОГО)

Незвичайна людина відійшла з цього світу 15-го вересня 1968 й була похоронена в канадійській землі три дні пізніше, але людина наскрізь оригінальна й барвиста. Доба і його вужча батьківщина поклали на ній свою печать, з якою вона пішла та йшла чужиною.

Вийшов Ярослав Спольський із самого серця бунтівничої землі, землі Степана Охримовича і Степана Бандери, Лева Ребета і Олекси Гасина цих чотирьох провідних членів підпілля і Пласту, які, як ніхто інший, поєднували пластові засади й чесноти з твердістю революціонерів.

Був покійний Ярослав Спольський, як більшість нас, молодих стриян того часу, учнем і вихованцем найбільш оригінальної постаті Стрийщини поміж двох війн, Степана Охримовича, пластуна й революціонера, філософа й провідника, смерть якого на 27-му році життя оплакувала Стрийщина. І був Ярослав Спольський в неодному подібний до Степана. Мабуть з нього перейшли на Покійника лагідність, людяність, простота справжнього джентелмена, а надусе голубине серце й мужня, життєва постава, чи не найрідкіший, бодай у наш вік, мезальянс, який спосібна виплекати лише незвичайна людина.

Був покійний людиною чітко окресленого світогляду, а то й організаційного опреділення, що не зменшило числа його приятелів, ані не збільшило числа його ворогів, якщо такі взагалі існували. А при цьому якою складною людиною був покійний Ярослав. Дивна, інколи здавалося, хлоп'яча наївність, неначе навмисно прикривала глибоку думку і, нерідко, мужеське і мужне рішення.

Хто з нас не знає, як покійний проводив дискусію. Дискутуючи, він неначе прохав вибачення у співрозмовців за сміливість думки, за право на відмінний погляд. Несміливо вів він розмову і звичайно переконував інших, сміливіших за нього. Яка це рідка прикмета в наші надміру самопевні дні.

Належав Покійний до цих справжніх духом пластунів, які, за заповітом свого творця і вчителя Бейден Павела, прикрашують оточення і світ, роблять його кращим і ліпшим, вартим жити на ньому і так добавляють ціну людському життю.

Хто з тих, що знали покійного, не тямить його незмінної простоти, добрячости і щирости. Добряча усмішка не покинула його навіть у вузькій домовині. Не була це добрячість розгубленої людини, але свідомість вартости добра і повага до інших, навіть, тих, які на неї не заслуговували.

Був покійний Ярослав Спольський людиною великої і постійної активности, особистої й громадської, до якої з правом можна віднести слова Віктора Гюґо, сказані над могилою Оноре де Бальзака: „Його дні були коротші за його діла". Його життя, — це калейдоскоп руху і творчости. Перейдім його бодай по поверхні, воно варте цього.

Ярослав Спольський народився 10-го січня 1912 року в Лавочному, літній резиденції, сьогодні ще не святого, але вже здавна, ще за життя, святця, Митрополита Андрея. Його батьки, батько — лемко, а мати зі стрийських міщан Гарунів, своїм походженням неначе відкрили широкий український світ своєму синові, прирекли його для служби не одної частинки, але цілости своєї землі і її народу. Середня школа в стрийській, українській гімназії відкрила покійному, на ранньому сімнадцятому році життя, шлях до Яґайлонського і Львівського університетів, з яких виніс знання державобудівничих, правничих дисциплін й замилування до науки приватного й державного господарства.

Прямо з університетської лавки, зі ступенем маґістра права, виступив він на шлях наукових студій для осягнення докторату з економічних наук, але життя перекреслило його пляни, бо ждали на нього справи національної ваги і значення. Ще з гімназійних років член націоналістичного гуртка, він, як студент в 1932 р. став членом найвищого Крайового Проводу Організації Українських Націоналістів, її Крайової Екзекутиви на З-УЗ. Арештований 1934 року він, як підсудний, проходить історичний процес Степана Бандери й товаришів за вбиство міністра Пєрацького. Вісім років в'язниці, зменшені внаслідок амнестії до п'яти, дозволили Ярославові Спольському щойно на заранні другої світової війни вернутися до родини й перерваної праці. Та на ширші пляни вже не було часу. Вибух війни, арешт і заслання до польського концентраційного табору в Березі Картузькій, а згодом еміґрація на Захід перекреслили задушевні мрії кандидата на науковця та вченого економіста. Його шлях на короткий час простелився до вужчої батьківщини, землі його батька — Лемківщини, де він у Коросні організував громадське життя, а швидко після того в Криниці заснував Повітовий Союз Кооператив і став його директором.

Допомога голодуючій Лемківщині, підношення національної свідомости її населення, а ще далі Краків і готування до сподіваного походу на Схід. 21-го червня 1941 року з доручення ОУН виїхав до Ярослава і звідтам з похідною групою пішов до Львова, щоб там, після залишення столиці большевиками й проголошення 30-го червня відновлення державности, взяти провідну участь в організуванні державного ладу на пості заступника голови Обласного Правління Львівської Области. Працював на львівському терені до нової большевицької окупації, яка знову змусила його до еміґрації.

Австрійські табори виселенців в Ляндеку й Інсбруку були свідками невсипущої праці Ярослава Спольського. Голова Таборової Ради в Ляндеку, заступник голови (головою був д-р Росляк) Українського Центрального Допомогового Об'єднання в Австрії, це його чергові пости громадської активности. Заступництво земляків перед французькою окупаційною владою, а з часом перед владою австрійською, а в 1948 році, його вже остання земська еміґрація до Канади.

В Новому Світі, який має таку, часто непереможну силу заполонювати найбільших ідеалістів своїми власними справами й відводити їх від своєї громади, а то й нації, — активність для громадського добра була далі дороговказом для покійного. Він виєднував затвердження основної грамоти для важливої установи „Дім Просвіти" і став її головою; став співосновником та членом керівних органів Ліги Визволення України в Канаді та його органу „Гомін України" з 1949 року. І там працював до кінця свого життя, виконуючи функції голови Головного Суду Краєвої Управи Ліги. Покійний був одним з основників і членом проводу Кредитової Кооперативи „Будучність"; брав участь у спортовому Товаристві „Україна"; був членом проводу Об'єднання Українських Підприємців і Професіоналістів, головою одного з Відділів Українського Народного Союзу в Торонті, членом Краєвої Пластової Старшини на Канаду і головою її Суду Чести; меценатом Патронату НТШ у Сарселі та дуже ціненим діячем канадійського політичного життя.

На цьому тлі видається неправдоподібним, що він знайшов ще час на родинне життя та збудування, від основ, нового джерела прожитку. Співосновник, співвласник і співкерівник спілки для продажу нерухомостей, оперативна дія якої поширилася на ціле Торонто, а там і онтарійську провінцію, покійний Ярослав Спольський виявив стільки професійного знання та ініціятиви, що здивував від нього більших фахівців та заняв зі своїм партнером Й. Голканом у цій новій ділянці господарської активности одне з передових місць у своїй новій батьківщині, а напевно перше між своїми земляками. Додати б, що Покійний був завжди відданим членом свого вужчого пластового середовища, стрийського „Загону Червона Калина", якого членом він став у ранніх тридцятих роках, після покінчення середньої школи.

Не загинув покійний на полі бою, в тюрмі чи концентраційному таборі, де смерть йому часто заглядала в очі, але всеж таки впав він жертвою нашої, мало ласкавої, долі. В час, коли впродовж нашого пісторіччя, майже вдвоє продовжилося людське життя, покоління Ярослава Спольського, не користає з цього найбільшого в історії медицини поступу, але гине по давньому, в розквіті свого життя, гине поза всякою чергою, поза всякими статистичними передбачуваннями й рахунками, сплачуючи спільнену дань своїй національній і особистій долі, виріввнюючи давні гіпотеки на своїм здоров'ю і своїм житті, що наростали десятиріччями неволі й недолі. Передчасна, як дуже передчасна, смерть Ярослава Спольського, це частина ціни нашої ґенерації за кращу долю нових українських поколінь, які ми виводимо на зміну, і яким, дай, ласкавий Боже, щасливіше й повніше за нас життя.

## ЧУДОВИЙ КОНЦЕРТ Б. ЛЯТОШИНСЬКОГО, АЛЕ БЕЗ ЗАПИСУ

Майже рік тому помер один із видатних українських композиторів Борис Лятошинський, твори якого дуже рідко коли виконують в Україні, за винятком кількох вимушених для режиму речей. „Культура і Життя" з 2 лютого повідомила, що в Києві відбувся концерт з творів Б. Лятошинського, диригував симфонічною оркестрою В. Кожухар. Виконано 5-ту „Слов'янську" симфонію, концерт для фортепіяна з оркестрою і Сюїту з музики до шекспірівської вистави „Ромео і Джульєтта". Про 5-ту Симфонію „Культура і Життя" писала: „Шкода, що цей чудовий твір надто вже рідко можна почути як у живому концертному виконанні, так і по радіо. Досі він не записаний ні на плівку, ні тим більше на грамплястинки".

# Дітройт, Міш.

## СВЯТО ПОКРОВИ Й РОКОВИНИ СМЕРТИ СТ. БАНДЕРИ

Товариство б. Вояків УПА та 10-ий Відділ ООЧСУ при співучасті Організацій Визвольного Фронту Великого Дітройту відзначили святочно 12 жовтня Свято Покрови в 9-ті Роковини смерти Провідника ОУН, сл. п. Степана Бандери.

Програму дня започатковано Панахидою, яку в Українській Католицькій Церкві Непорочного Зачаття о год. 6.30 веч. відслужив о. ігумен Інокентій Лотоцький, ЧСВВ, в асисті о. д-ра Володимира Гавліча, ЧСВВ і о. Дмитра Височанського.

О год. 7.30 веч. започатковано Святкову Програму в залі Українського Нац. Клюбу „Орлик".

Голова 10 Відділу ООЧСУ, п. Михайло Березовський, коротким вступним словом згадав про героїчну боротьбу українського народу за визволення та вказав на провідну ролю ОУН в цій боротьбі за самовизначення. Герої УВО, ОУН, УПА не вмерли. Їхні ідеї перебрала молодь, яка серед невідрадних обставин переводить боротьбу з окупантом за права свого поневоленого народу. На прохання промовця повстанням з місць та однохвилинною мовчанкою вшановано всіх тих, що віддали своє життя за Україну.

Доповідь на тему „Степан Бандера на тлі епохи" виголосив мґр Василь Щербій.

Він проаналізував політичну ситуацію між двома світовими війнами, коли то організаційно та ідейно ОУН вросла в життя українського народу. В цей тяжкий для нашого народу час Боже Провидіння посилає нам Степана Бандеру, людину чистого характеру, яка своїми ідеями виховує націю, свідому своїх великих завдань. Бандера виявив себе вже на Варшавському процесі, де своєю відкритою заявою „судіть мене, а не їх, бо вони нічого не винні", спаралізував провідні круги польських окупантів. ОУН під проводом Степана Бандери стає символом нескорених не лише в Україні, але у всіх поневолених Москвою народів. Україна стає в авангарді боротьби за волю людини й народу в цілому світі. Акт 30 червня, 1941 року, УПА, АБН це капітал, який залишив нам Степан Бандера та інші провідні одиниці його доби. Степан Бандера ще за життя став леґендарною людиною. Визвольні рухи названо іменем Бандерівщини, а всіх тих, що активно беруть участь в цій боротьбі, називають бадерівцями, як колись називали мазепинцями, петлюрівцями. Дух Бадери заохочує нас до дальшої боротьби, якою він проводив, а ця боротьба напевно доведе нас до Вільної України.

Другим бесідником був б. старшина УПА, довголітній в'язень московських концентраційних таборів, Мирон Мицьо - Дух. Він поділився надзвичайно цікавими споминами та схарактеризував ролю ОУН в концентраційних таборах Московської імперії В часі свого десятилітнього ув'язнення перебував на Воркуті, в Ухтині, Байкалі, над Амуром та на Колимі. Був одним з членів Революційного Проводу, який підготовляв повстання та страйки, які за допомогою літаків, танків та армій вдавалось большевикам здусити.

ОУН перебирає провід серед політичних в'язнів, зводить кривавий бій з кримінальними елементами та виходить з нього переможцем. Вже при кінці 1948 року починають організуватись націоналістичні звена, а ціла організаційна сітка вкоротці вкриває ввесь простір Сибіру від Уралу аж по Байкал. В 1948 році ОУН творить військовий штаб, який очолюють високі військові старшини різних національностей, що називають себе бандерівцями. Це був справжній АБН в таборах примусової праці.

ОУН проводить широку розвідчу акцію на терені Сибіру та нав'язує навіть контакти з чужоземною розвідкою. Революційний Провід концентраційних таборів був навіть поінформований про плячи МекАртура атакувати Манджурію та поспішно виготовляв пляни широкої повстанчої акції в таборах примусової праці.

ОУН переводить освідомну акцію і серед військових частин, стаціонованих на просторах Сибіру, та здобуває серед них симпатиків. Доказом послужити може Норильськ, де страйк ув'язнених тривав 90 днів, військо відмовилося стріляти. Щойноспеціяльними дивізіями вдалось адміністрації здусити спротив страйкуючих в Норильську.

Програму доповнив д-р Богдан Крук - Мелодія, б старшина УПА та голова місцевого Т-ва б. Вояків УПА, який зілюстрував присутнім історію УПА висвітленням виготовлених ним прорізок.

На закінчення д-р Михайло Дужий, голова Координаційного Комітету Організацій Визвольного Фронту, подякував присутнім за численну участь та заохочував до участи в інших імпрезах, влаштовуваних силами Організацій Визвольного Фронту.

Дискусія над програмою продовжувалась до пізнього вечора, при чаю та солодкім, яке приготовили пані з Управи місцевої Організації Жінок ОЧСУ.

**В. Тустанівський**

# 50-ліття 1-го Листопада та 100-ліття „Просвіти" в Ню Бренсвік - Бавнд Брук

Старанням місцевого Відділу УККА, при співпраці з мішаним хором „Верховина", молодечими організаціями Пласту й СУМА, поодинокими особами та хору учнів при українознавчій школі УПЦеркви, влаштовано 8 грудня 1968 р. святочний концерт з нагоди 50-ліття Першого Листопада і 100-літнього ювілею Т-ва „Просвіти". Концерт відбувся в залі української православної церкви, Саут Бавнд Бруку, виповнений по-береги залі членами обох віровизнань. Як сказав один учасник: „У поклоні цим двом ювілеям взяла участь Соборна Україна". . Програму святкового концерту відкрив інж. Дмитро Демедюк, підкреслюючи велике історичне значення цих подій в житті нашого народу. Американський гимн відіграла на піяніні Патриція Петляк. Прапори внесли в залю члени Пласту і СУМА. Апель провів сумівець Б. Хомут. Потім виступив учнівський хор, який відспівав дві укр. народні пісні та пісню УПА. Ювілейну доповідь виголосив д-р Іван Головінський, проф. Ратґерського університету. Прелеґент звернув увагу на велику пов'язаність обох ювілеїв. Культурно-освітня праця Т-ва „Просвіти" в українському народі увінчалась Першим Листопадом 1918 року. Мішаний хор „Верховина" закінчив першу половину програми.

По короткій перерві другу половину програми почала панна Оля Хомут доповіддю англійською мовою, ілюструючи хід історичних подій, нав'язаних із Листопадом 1918 р. Потім школярі Р. Букачевський, Т. Оріховський та Т. Хомут продеклямували вірш „Листопад" Р. Завадовича. Черговою точкою був фортепіяновий дует малих піяністок Оксани Демедюк та Патриції Петляк. Р. Лабінська продеклямувала вірш „Листопаде" Б. Кравціва, і знову вийшов хор „Верховина" та відспівав кілька пісень. На тлі хору І. Яцусь продеклямувала вірш „Першого Листопада" Р. Купчинського. Піснею „Живи Україно" М. Гайворонськогоміш. хор „Верховина" закінчив програму. Хор „Верховина" та хор учнів співали під диригентурою Леоніда Харченка. Декорацією сцени зайнялась д-р Ярослава Грабович, якій допомагали Михайло Петляк та Григорій Добуш. Світлину робив Мирослав Якусь. Ювілейний концерт був вдалою та добре підготованою імпрезою. Милою несподіванкою було те, що більшість виконавців програми — це наша шкільна молодь. Під кінець хочу додати, що до успіху цього концерту багато причинився о. мітрат Павло Фалько, який в церкві закликав своїх парохіян до участи у відзначуванні цих ювілеїв.

**Д. Павлович**

# Фестиваль національних груп в Чикаґо

Українці в Чикаґо вміють, як заходить потреба, здивувати світ своїми виступами і виявами патріотизму до своєї поневоленої Батьківщини, до своєї співучої мови, до Церкви, до свого народу, а також до своєї багатої національної культури...

Вже дев'ятий раз відбувся в днях 2-го і 3-го листопада т. зв. Фестиваль Національних Груп з виставками народного мистецтва.

Цього року виступали 35 націй, в тому і українська група, а саме Об'єднання Жінок 8-го Відділу ОЧСУ, СУМА, укр. фірма „Дельта" і „Анн-с".

Наші пані влаштували чепурний мистецький станок з українськими мистецькими експонатами, як вишивки, писанки, різьба і кераміка, а трохи далі при другому станкові, так і хотілося заспівати „Гоп, мої гречаники, гоп мої милі!"... За заставленими столами стояли принадні і симпатичні молодички і дівчатка у вишивках і запрошували до запашного і смачного борщику, до голубчиків, вареників і пиріжків, та до солодких коржиків, пундиків, сирників і всяких завиванців, а навіть до гетьманських тортів...

Подивляла публіка станок з мистецькими виробами, різьбами і керамікою відомої в Чикаґо української фірми „Дельта" д-ра Б. Старуха.

Окремо теж був станок з українським хлібом і печивом „Анн-с'бекері.

В сценічних виступах брали участь танцювальний Ансамбль СУМА ім. Павлушкова в Чикаґо під кер. п. Ст. Косовського. В музичній частині виступила юна піяністка п-на Наталка Кекиш, а красу українських дівчат репрезентувала місс України п-на Ол. Сорока.

Спонзором виставки Української Групи була Ліґа Ам. Укр. Походження, а її діловий і адміністративний керівник мґр В. Ничай постарався, що на фестивалю роздано багато пропаґандивної та інформаційної літератури про Україну.

Слід ствердити, що цьогорічний виступ Української Групи був успішний, за що належиться повне і гаряче признання і подяка усім активним учасникам, що не жаліли часу і труду для успіху виставки, для української справи і для добра України.

**Р. Р.**

# Українська джетова прогулька до Европи

## (Студенти плянують прогульку на Україну)

Український Студентський „джет - флайт" до Европи передбачає для охочих також поїздку на Україну (1-2) тижні) в місяці серпні, як нещодавно проголосила Студентська Громада в Ню Йорку. Це дасть змогу студентам побачити країну їхнього походження.

Студенти будуть оглядати европейські країни малими групами, або індивідуально, після своєї вподоби. Будуть мати нагоду бути учасниками курсів Українознавства на УВУ в Мюнхені (три тижні в липні). Запрошуємо українських студентів Америки і Канади взяти численну участь в нашій джетовій подорожі.

Цьогорічна джетова подорож українських студентів до Европи, це перша спроба, щоб уможливити студентам за невисоку оплату відбути прогульку. Нормальна ціна літака з Ню Йорку до Лондону (в обі сторони) коштує 443 дол. В одній великій групі студенти мають змогу відбути прогульку за 210 дол. в обі сторони.

„Українську джетову прогульку" організують старші студенти (ґреджуейт студенти), які самі вже багато подорожували і мають за собою досвід — включаючи подорож на Україну. „Український джет" відлітає з Ню Йорку 24 червня до Лондону, а повертає до Ню Йорку з Лондону, 27 серпня 1969 р. Кошти 210 дол.. Крім студентів, з цієї нагоди спільної подорожі можуть скористати їхні родини й приятелі.

Координатором джетової подорожі від НСГ є Анастазія Петрицька, яка вже їздила до Европи і була на Україні. Як координатор дає вона дуже важливу пораду, вона каже: „Більшість студентів відкладає остаточне рішення їзди на кінець березня. До цього часу звичайно всі місця є вже випродані, і немає виглядів на знижковий білет. Наш український джет заповнюється скоріше, чим ми сподівалися, так, що і ми скоро не будемо мати вільних місць. Охочим скористати з нашого джета рекомендуємо рішуче сконтактуватися з нами в можливо найкоротшому часі, щоб не було розчарування".

Депозит в сумі 40 дол. від особи треба негайно зложити, щоб зарезервувати місце. Депозит є зворотний до 1-го квітня 1969 року. При посилці депозиту проситься зазначити, чи бажаєте відвідати Україну. Після зложення депозиту будуть післані дальші інструкції.

Точні інформації про побут в Мюнхені на курсах УВУ будуть оголошені своєчасно. Всі грошові депозити, резервації і запити відносно „Українського джета" скеровувати на адресу джетового координатора НСГромади, в Українськім Народнім Домі в Ню Йорку при 2-ій Ев. — ч. 140-142; телефонувати вечером — (212) AP 7-8822. Адреса НСГ: NYC Ukr. Student Hromada, Ukrainian National Home, 140-142 — 2nd Ave., New York, N.Y. 10003.

# Готується ювілей Української Капелі Бандуристів у Дітройті

З ініціятиви Культурно-Громадського Клюбу під головуванням мистця Едварда Козака в Дітройті ухвалено урочисто відсвяткувати 50-ті роковини Української Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка. Святкування припадають на Шевченківські дні 8-9 березня, в пошану Великого Кобзаря ім'я якого носить Капеля.

Громадський Ювілейний Комітет, який складається з духовних провідників українських церков обох віровизнань, найвидатніших діячів культури, громадських провідників та чільних громадських організацій в діяспорі, свідчить про те, що святкування цих роковин у вільному світі будуть мати характер загальнонаціональний.

Програма ювілейних днів буде винятково святкова. В бенкеті, що відбудеться 8-го березня під гаслом „Мистці й громадяни ювілятам" візьмуть участь найвідоміші співаки, артисти, письменники, громадські провідники та численні громадяни. 9 березня в авдиторії Форда відбудеться величний концерт Капелі Бандуристів при співучасті всіх ансамблів бандуристів, які зродилися з її праці й духу. До трьох сот бандуристів і бандуристок візьмуть участь у концерті.

До ювілею Українська Капеля Бандуристів випустить нову платівку, половину якої займає оригінальний, ще ніде не співаний, надзвичайно цікавий, хвилюючий музичний твір диригента капелі, композитора Григорія Китастого на слова поета Карпенка-Криниці „Поема про битву під Конотопом".

**Марія Гарасевич**

# Українка — „Місс Блу Шилд"



Таня Красій

11-го січня ц. р. в готелі Коммодор в Ню Йорку п. Таня Красій була вибрана королевою краси на балю. Цього літа вона переїхала до Ню Йорку з Філядельфії, на студії до Фордгем університеті.

Вона є активною членкою Дружинників СУМА, а також ТУСМ-у. В попередніх п'ятьох роках усе літом перебувала на Оселі СУМА в Елленвіл і мала різні функції в команді табору, також була виховницею юнацтва. Таня працює в школі й ще до того майже кожної суботи вертається до Філядельфії, щоб допомагати директорові школи українознавства при Домі Молоді.

Часто вона зачаровує слухачів своїм співучим голосом і гранням на ґітарі. Багато праці має Таня. Студіює славістику, бере активну участь в українських молодечих і студентських організаціях, а ще відзначилася в матеріяльній праці при компанії Блу Кросс і Блу Шилд.

На балю своєї компанії вона була вибрана на королеву краси (Мисс Блу Крос 1969). Її ескортом був відомий пластун сен. і член куреня Червоної Калини Володимир Лойко.

Таня вихована в українському дусі, а тепер продовжує виховну працю в СУМ-і. Вона є горда за свою національність. В американській компанії всі знають, що Таня українка.

Бажаємо їй успіхів в майбутньому.

**Г. К.**

# Денверська Група УВАН

28 вересня м. р. відбулося в Денвері в конференційній залі Публічної Бібліотеки чергове ч. 74-те, засідання Денв. Групи УВАН у ЗСА.

Секретар Групи інж. Л. Биковський повідомив, що в міжчасі, член-кореспондент УВАН Вадим Кіпа, видатний піяніст, композитор та педагог, відійшов від нас 31 серпня 1968, на 56-му році життя. У Відні, в Австрії, помер 3 вересня 1968 у віці 88 літ, п. Андрій Жук, заслужений громадсько-політичний і кооперативний діяч та публіцист. Він був одним з членів-засновників Союзу Визволення України, за першої світової війни. Збори вшанували їх пам'ять вставанням і однохвилевою мовчанкою.

Під головуванням д-ра С. Кротюка відбулась наукова частина засідання. Вона складалась з доповіді м-ра Євгена Петрівського, заступника директора бібліотеки стейтового колорадського університету, в Бовлдері.

Л. Биковський представив присутнім доповідача, розповів коротко про його життя та діяльність, зокрема про працю в бібліотеці над розбудовою укр. Відділу.

Пан Євг. Петрівський в своїй доповіді, яку присутні вислухали з цікавістю, розповів про свої „Враження з подорожі по Центральній Европі влітку 1968 року", про відрядження, яке він отримав від Колорадського Стейтового Університету для набуття в Европі публікацій для університетської бібліотеки з ділянки слов'янознавства, особливо з українознавства, про перебіг і шлях своєї подорожі (літаком і самоходом) та про свої враження з подорожі й здобутки (нав'язані зв'язки й набуті публікації.) Доповідач відбув подорож разом зі своєю родиною (дружиною й дітьми).

Він від'їхав з Ню Йорку літаком через Лондон у Париж, а звідтам самоходом через Францію подався в Зах. Німеччину, де побував передовсім у Франкфурті н/Майном. Потім, через Мюнхен, поїхав у Сх. Німеччину, побував в Липську і в Берліні. Звідтам проїхав у Польщу, де відвідав Познань і Варшаву. Потім південем Польщі проїхав через Радом, Сандомір, Ярослав, Перемишль, Тарнів і прибув до Кракова. Р Кракова поїхав у Чехо-Словаччину, де побував в Празі, під час „Шевченкознавчої виставки". Був і у Братиславі. З Чехо-Словаччини через Відень, приїхав у Австрію, а звідтам до Юґославії, де пробував довше. Вернувся літаком до ЗСА аж в серпні.

В обговоренні цієї цікавої доповіді забирали слово 10 осіб, з-поміж 48 присутніх. Доповідач, відповідаючи на запитання, мав можливість додатково освітлити ряд справ.

Одночасно влаштовано заходами п. мґра Є. Петрівського, п-ні Марії Галун-Бльох і інж. Л. Биковського, виставку українських книжок, часописів, метеликів, проспектів і т. п. видань, опублікованих в Пряшеві і Свиднику, в цьому закутку української землі в Чехо-Словаччині.

**Л. Б.**

Роман Данилевич

# НЕ СТАЛО МІЖ НАМИ ЛЮДИНИ ВИСОКОЇ КУЛЬТУРИ

## ЗАМІСТЬ ПРОМОВИ НАД МОГИЛОЮ БЛ. П. РОСТИСЛАВИ ТЕМНИЦЬКОЇ

Далеко не з кожною людиною наші зустрічі — буває навіть у найближчому нашому оточення — приносять за собою таке бажання зустрінутися знову... Буває, що коли це не є з якихось причин необхідне — не шукаємо більше нагод. Але буває й навпаки, хоча, на жаль, і не так часто, що зустрінемо людину небуденну, людину високої культури. Така зустріч не лише підносить нас на дусі та ублагороднює нас, але до якоїсь міри надолужує менше приємні зустрічі...



*Ростислава Темницька*

На окраїнах пенсильвенійського мільйонового велетня, що носить гарну назву Місто Братньої Любови, виросла нова могила з-поміж рядів українців, яким прийшлося під час останньої Світової війни залишити свою Батьківщину, щоб не тільки фізично врятуватися, але щоб на нових місцях поселення шукати можливости допомагати поневоленій Україні, чи зберігати її культурні натбання. У цій новій могилі зложено тлінні останки дружини сл. п. міністра зас. справ при Володимира Темницького, піяністки і педагога Ростислави Темницької.

З родиною п-ва Володимира й Ростислави Темницьких познайомив мене у 30-тих роках мій друг Василь Глібовицький, який був їхнім близьким родичем.

Василь Глібовицький, також у Львові, познайомив мене тоді ще й з іншим своїм недалеким родичем — Богданом Лепким. А якщо згадати ще одного члена цієї родини, Зенона Кузелю, з яким я познайомився приблизно у тому часі в Берліні, то ця родинна група, Зенон Кузеля, Богдан Лепкий та Ростислава й Володимир Темницькі, належала до категорії непересічних людей високої особистої культури, що їм, на мою думку, міг бути великим прикладом Митрополит Андрей Шептицький; він бо залишається й надалі для нас прикладом і в цьому відношенні.

Важалось би нашкіцувати бодай коротки сильветки деяких українців, що відійшли у вічність; людей з прикметами особистої культури. Їм на славну пам'ять, нам на тривалу науку.

**

Ростислава Марія з Білинських Темницька* народилася 5 березня 1890 р. в Стратине, Рогатинського повіту, Західня Україна, як дочка о. Витольда Ritter von Sas de Magna Bylyna та Неонілі з Рибаків, дочки о. Миколи Рибака та Антоніни з Левицьких.

Внедовзі після цього о. Витольд перенісся до великої парохії Коцюбинці, де фдовгими не вигасала пошесть п'ятнистого тифу, та де на місцевому цвинтарі було вже декілька могил дружин священиків, що померли на цю важку недугу. Родина відраджувала, та о. Витольд був доброї гадки: „а я переломлю цю сумну традицію". Однак, коли бл. п. Ростиславі було всього два роки, і її мати захворіла на тиф і померла.

Тоді то для виховування дочк о. Витольд прийняв до себе сироту по військовому лікареві, музично талановиту Марію Ганшер, як т. зв. Гувернантку, яка вже на п'ятому році життя Ростислави почала її вчити фортепіянової гри, та дала їй початки загальної освіти, а також досконале знання німецької мови.

Про цей час згадувала Покійна в одному з листів до її друзів: „Туга п'ятилітньої дитини за мамою прикувала мене до фортепіяну, який до сьогодні дерпеливо вислухує мої скарги"...

Дальшу загальну освіту продовжувала в Дівочому Інституті в Перемишлі (фортепіянні лекції у проф. Кміцикевич), то в учт. у семінарі в Чернівцях, частинно як екстерністка, до чого підготовляла її дома учителька-віденка, Гізеля Ріхтер (мати співачки Євгенії Зарицької), яка була дуже доброю піяністкою.

Великий вплив на ріст замилування до музики у бл. пам. Ростислави мав ще й о. Амброзій Рибак, рідний дядько, який що не лише вславлявся чудовим голосом, але і був непоганим композитором, більшість творів якого, на жаль, затратилися.

Правдивою радістю Ростислави були доволі часті, як на тодішні засоби комунікації, відвідини у не так то близькому Вишнівчику, де на приходстві у її стрийка, о. Любомира Білинського був прекрасний фортепіян Безендорфера. Вона сідала за нього у півсутінку великого сальону і грала. А часом ще й співала пісень при власному акомпаніяменті, бо вже тоді у Покійної був дуже гарний сопран, а о. Любомир також любив музику та прегарно співав Служби Божі, зокрема великоднє „Плотію уснув".

Опісля, у 1908 році п-а Ростислава вступила до Вищого Музичного Інституту ім. Лисенка у Львові на дальшу науку фортепіянової гри у професорів Дністрянської та Криницької. У 1909-10 рр. була у Відні в Консерваторії Горака, де навчав її відомий в тих часах проф. Глюзнер, та врешті у 1914 році, знов у Вищому Музичному Інституті у Львові склала іспит перед дипломовою комісією, яку очолював проф. Станислав Людкевич.

Вже в 1912 р. була запрошена до участи у великому ювілейному концерті у честь Івана Франка, який відбувся у залі Львівської фільгармонії (у Великому театрі й у 1913 р. — за Вол. Дорошенком), на якому вітав Великого Каменяра Митрополит Андрей, та у якому м. ін. виступав з рецитаціями артист Лесь Курбас.

Трохи пізніше улаштував проф. Людкевич у Львові два концерти присвячені творчості Чайковського й Шуберта. На першому з них п-а Ростислава виконувала сольо „Тему з варіяціями ор. 19)", та на чотири руки з пок. Оксаною Озаркевич-Біренцькою „Патетичну симфонію", на другому — солеву точку Сонату А-моль. Своїми виступами на цих, як і на багатьох інших концертах, здобувала овації та признання у музичному світі.

Коли львівський хор „Бандурист" зорганізував очолюваний д-р Людкевичем концерт-турне по більших містах Західньої України, у яких то концертах виступали славний тенор Михайло Микиша, співачка Парахоняківна, скрипаль О. Пежанський та широко відомий у тих часах о. Євген Купчинський — цитра, до сольових фортепіянових точок запрошено Покійну.

Тут можна б ще нагадати одну промовисту подію. Коротко перед вибухом І Світової війни виступав у Львові європейської слави піяніст Догнаний. Після одного з концертів мабуть таки проф. Людкевич представив йому п-ю Ротиславу Білинську. Концертант заінтересувався розповіддю про неї та запросив, щоб виконала перед ним якийсь твір. У висліді запропонував, щоб приїхала до Парижа для дальших студій у нього. Аднак спалахнула війна і залишилася тільки нездійснена мрія.

Після Світової війни, коли поляки заняли Галичину, о. Витольд Білинський був парохом в містечку Скала над Збручем. Енергія його дочки звернулась тоді в іншому напрямі. Вона довідалася, що в підвалі одного з місцевих будинків приміщено хворих на тиф недавніх вояків Української Армії. П-а Ростислава, разом з місцевою учителькою Стефою (прізвище невідоме) зорганізувала збірку та достали одягу, харчів та інших потрібних речей для хворих. Перемінилась у самаританку, доглядала хворих, та, врешті, виклопотала у місцевого польського команданта краще приміщення на шпиталь та опіку військового лікаря. Тоді то, жертвенно виконуючи обов'язки душпастиря, батько Покійної набрався тифу та помер літом 1919 р.

Після війни багато нового наступило в житті бл. п. Ростислави. У 1921 р. виходить заміж за Володимира Темницького, кол. міністра закордонних справ УНР. У 1922 р. приходить на світ улюблена Рута, а два роки пізніше — син. Наступає кількалітня перерва у музичній діяльності. Змінні, часто фінансово невідрадні життєві обставини (Польща не голубила політичних противників) підказують у дальшому сконцентруватися радше на педагогічній діяльності. Від 1926 р. починає давати лекції в Музичному Інституті в Стрию; потому уділяє приватні лекції у Львові, а від 1938 р. навчає у Вищому Музичному Інституті ім. Лисенка у Львові, та працює як педагог тієї школи, у всіх подиктованих воєнними обставинами бл. пам. Ростиславу, як учительку фортепіяну в Музичних школах таборів Карльсфельд, Берхтесгаден і Фельдафінг у Західній Німеччині. У 1952 р. переїздить до ЗСА, де в Українському Музичному Інституті навчає фортепіянової гри в Елизабет, Філядельфії, Пасейку, Джерзі Сіті та, аж до захворіння в листопаді 1968, в Нюарку.

Товариші праці та учні, численні приятелі та знайомі пам'ятають Покійну усміхненою та життєрадісною, щасливою усім, що приносило життя. Небагато було таких культурних та музичних імпрез, зокрема на еміграції, на яких не можна б було зустрінути сиволосої Пані. Однак на дні душі й панував непоборний сум. Передучасна смерть дорогого мужа 26 січня 1938 р., а опісля смерть улюбленої Рути, що вже від гімназійних часів виявляла непересічні драматургічні обдарування, та яка померла на шкарлятину на 21-ій весні свого життя, — залишили за собою ніколи і нічим незатерту тугу за минулим. Одна лише музика втихомирювала, а може власне наспівувала цю тугу, інколи під нечутній акомпаніямент сліз.

У домі п-ва Темницьких, крім приятелів, таких як Андрій Жук, Володимир Старосольський, Володимир Дорошенко, Марія і Степан Біляки, Володимир Левинський та інші, частими гістьми бували молоді ентузіясти співу. Бл. пам. Ростислава Темницька сідала тоді за фортепіян і допомагала Михайлові Островерсі, Евгенії Ласовській, Лесі Полєнській, Влодзеві Баранському, Марті Кокольській та багатьом іншим, проклалати перші кроки співаків. Допомагала в інтерпретації, заохочувала да дальшої праці над собою, додавала віри.

В житті була скромна та невибаглива. І ще одне — ніколи не висловлювалась про нікого некорисно, та з повною енергією обороняла других, коли хтось підніс якісь закиди. Навіть сердилась, коли такі закиди попробував би робити хтось з її рідних, чи близьких друзів. Неминучим викликом тоді було: „Приглянься спершу до себе"!

В ім'я доброї пам'яти ми дозволили собі приглянутись до Пані Ростислави, що відійшла від нас у вічність. До людини доброї, шляхетної і працьовитої, людини високої особистої культури.

*) Дякую синові Покійної, д-р Іринеєві-Оріхові Темницькому, що уможливив мені покористуватись матеріялами з його родинного архіву.

# Д-р Антін Жуковський — перевибраний на голову філії УККА в Норт Дакоті

Бісмарк, Північна Дакота. — Цьогорічна конвенція стейтової Філії УККА проходила під знаком відзначування 50-ох роковин проголошення Незалежности України і 50-ої річниці відновлення Державности Західньої України, і під духовим впливом відвідин Верховного Архиєпископа і кардинала Иосифа Сліпого.

З'їзд делегатів назначено на 27-го жовтня до Вилтону, Норт Дакота. На з'їзд запрошено представників громад, парохій і українських організацій та платників УНФонду з цілого стейту, а д-р Жуковський вислав понад 150 особистих запрошень і листів до різних осіб у стейті.

Всю працю у Вилтоні перебрав на себе місцевий комітет в складі: голова о. Стефан Г. Круховський, та члени А. Дрібненький, Карло Масловський — дир. публічної школи, адвокат Іван Романюк, Павло Петрик і Ник. Солоджук, при співпраці нашого жіноцтва.

Перед з'їздом д-р Жуковський вислав американській пресі т. зв. „прес реліз" про цілі й завдання УККА та про Україну й українців у Норт Дакоті. Замітки про конвенцію появилися у багатьох амер. щоденниках і тижневиках, найкращу статтю на першій стороні надрукували "The Wilton News" під заг.: "Wilton to Host State Ukrainian Congress". Яких сто двацять п'ять осіб зібралися в залі укр. кат. церкви у Вилтоні, де жіноцтво з парохії св. Петра і Павла приготовило український обід, для делегатів і гостей.

Делегати були з таких міст: Белфилд, Бісмарк, Бют, Ґорґам, Дикінсон, Дрейк, Джеймстовн, Фарґо, Мінневкан, Стіле, Вашбирн і з Вилтон.

З'їзд започатковано молитвою, яку провів о. парох Стефан Г. Круховський. Всі відспівали американський гимн під проводом п. Павла Петрика і український гимн під проводом пані Святослави Жуковської і д-ра Ярослава Терлецького.

Конвенцію і делегатів привітав від міста Вилтону мейор Павл Бартоломю, а письменно оба сенатори Милтон Р. Янґ і Квентин Бурдик та губернатор стейту Вілліям Л. Гай.

По обіді д-р Антін Жуковський, як голова Філії УККА, відкрив конвенцію і попрохав повстанням з місць і хвилинною мовчанкою вшанувати померлих членів Філії УККА, а відтак запропонував вибрати Президію З'їзду.

До президії зборів увійшли: адвокат Іван Романюк — предсідник, д-р Богдан Гординський місто-предсідник і д-р Анна Бойцун — секретар. Вибрано номінаційну комісію в складі: проф. Карло Масловський, Никола Солоджук і Ник. П. Прокоп.

Д-р Жуковський складав звіт за 4 роки. Він ствердив, що конвенції Філії УККА в Норт Дакоті відбуваються що чотири роки, а Філія працює вже 16 літ. За цей час Філія УККА добилась признання і пошани серед інших національних груп і урядових чинників та провела успішно велику працю не тільки на терені Дакоти, але і в державному маштабі.

Важніші факти зі звіту: Традиційне відзначування річниці Самостійности і Соборности України; телевізійні авдиції; показ писанок на телевізії.

Поглиблено контакт з американською пресою, радіовими і телевізійними станціями. За звітовий час поміщено 93 більші або менші статті у амер. пресі про українські справи. В кількох щоденниках і двох тижневиках поміщено мапу України з відповідними поясненнями.

Голова має особистий контакт з визначними американцями й американськими установами, кореспонденція зі сенаторами, конґресменами ґубернатором, Державним Департаментом, Генер. Постмайстром а навіть і Президентом ЗСА доповняли наші контакти.

На інтервенцію д-ра Жуковського сенатори Милтон Р. Янґ та Квентин Бурдик в Сенаті ЗСА й конгресмени Марк Андрус, Роналд Редлин і Тома Клеппе багато разів промовляли і втягали до Конгресового Рекорду українські справи.

Особливо треба згадати сенатора М. Р. Янґа, який завжди готовий нам допомогти. Філія УККА в Норт Дакоті через свого голову заініціювала і провела в Сенаті і Конгресі ЗСА та в багатьох інших місцях багато загально національних справ, важливих для всієї української спільноти, а саме:

а) справу каталогування українських книжок в Конгресовій Бібліотеці не під "Russian", а під "Ukrainian" гаслом. Це порушено при співпраці п. д-ра А. Турчина з Блюмінґтону, Індіяна і з його ініціятиви.

б) Урговано в справі поштової марки в честь Шевченка.

в) Заініційовано відзначення 100-ої річниці першого українського піонера о. Агапія Гончаренка, варто згадати, що сенатор М. П. Янґ протягом трох днів говорив про цю нашу постать в Сенаті ЗСА.

г) Д-р Жуковський при співпраці д-ра Любомира Винара з Бовлінг Ґрін Огайо, заініціонував відзначення 100-тя з дня народження проф. Михайла Грушевського, як першого президента УНР, в Сенаті і Палаті ЗСА.

ґ) відзначено за ініціятивою голови в Сенаті ЗСА 25-ліття УПА і втягнено до Конгресового Рекорду.

д) Широко насвітлено в Сенаті і Палаті ЗСА про 1-ий Світовий Конгрес Вільних Українців і втягнено обширний матеріял до Конгресового Рекорду.

е) Повідомлено Сенат ЗСА і втягнено до Конґресового Рекорду про візиту Верховного Архиєп. і Кардинала Иосифа Сліпого в ЗСА і Канаді.

ж) Найважнішою всенаціонального значення акцією голови Філії УККА було виготовлення меморіялу в справі переслідування інтелектуалістів в Україні, а яку то справу на інтервенцію д-ра Жуковського широко обговорюювано в Сенаті ЗСА Милтоном Р. Янгом і Квентоном Бурдиком і втягнено до Конгресового Рекорду великий матеріял і дві статті з амер. щоденника в Майнот, Н. Дакота на цю тему. Д-р Жуковський вислав в цій справі обширні телеграми на конференцію прав людини до Теґерану і до ОН. Від Об'єднаних Націй одержав два письма, що наше письмо буде розглянене на черговій сесії ОН.

Після звіту д-ра Жуковського предсідник зборів подякував йому за жертвенну працю, а збори виявили своє признання і радість довшими оплесками.

Наступний звіт зложив д-р Нестор Когут, касир Філії УККА. Сальдо в касі Філії — $267, 57. Д-р Когут візвав присутніх до точнішого вплачування внесків до Філії УККА і на УНФонду. Третім звітував п. Стефан Глебічук, міст.-голова Філії УККА з Фарґо. Він хоч уродженець Америки і федеральний інспектор рільництва в стейті Норт Дакота, виголосив свій звіт по українськи. Він зазначив, що у звітному часі прибуло 850 писем, а вийшло з Філії 1,800 і вже ці числа говорять самі за себе.

Після дискусії, в якій майже всі дискутанти висловлювали признання д-ру Жуковському й іншим членам Екзекутиви, похвальну промову виголосив сеньйор українського національного танку п. Василь Авраменко, гість на конвенції.

По звітах Екзекутиви і дискусії голова Перевірної Комісії д-р Богдан Гординський подав внесок на уділення абсолюторії, та признання, який збори ухвалили одноголосно. Проф. Карло Масловський в імені номінаційної комісії предложив список кандидатів до нової Екзекутиви і Контрольної Комісії. Нову Екзекутиву вибрано одноголосно в складі: голова — д-р Антін Жуковський, 1ий місто-гол. — Стефан Ф. Глебічук, 2-ий місто-гол. — Микола М. Прокоп, 3-ий місто-гол. д-р Волтер Шкварок, секретар-скарбник — д-р Нестор Когут. Правний дорадник — адв. Іван Романюк. Члени Екзекутиви: Андрій Дрібненький, Анна Евонюк, Святослава Жуковська, Дж. Олійник, Павло Петрик, Майк Пуклич і Вілліям Томчук. До Контрольної Комісії ввійшли: д-р Степан Гординський — голова, проф. унів. Василь Гновий, Франк Кордоновий — мейор міста Белфилд, Н. Д., Карло Масловський — директор публічної школи, Майк Олійник — стейтовий конгресмен і д-р Ярослав Терлецький.

Після вибору Екзекутиви д-р Жуковський накреслив програму праці і реферував справу УНФонду.

Перед закінченням з'їзду пані Святослава Жуковська розказала присутнім про історичну візиту Верховного Архиєпископа Кардинала Иосифа Сліпого в Канаді, ЗСА, Полудневій Америці і в Австралії, та про зворушливе принняття делеґації Філії УККА у Вінніпеґу і про особисту зустріч в Чикаґо.

На закінчення зборів п. Стефан Глебічук відчитав політичні резолюції, які принято одноголосно і про про які пишемо окремо.

З'їзд закінчено молитвою і відспіванням українського національного гимну.

Після зборів п. Авраменко висвітлив два фільми, один з побуту Верхов. Архиєпископа Кардинала Иосифа Сліпого у Вінніпеґу, а другий з-перед 30-ти років про його працю і танцювальну групу та про українську Дакоту у 30-их роках.

З зацікавленням і вдячністю присутні приняли оба фільми, бо з них побачили величне приняття нашого Кардинала, а в другому фільмі багато присутніх побачило себе і своїх рідних. Ці фільми дуже гарно доповнили програму з'їзду і всі були вдячні п. Авраменкові за їх висвітлення.

Успіх конвенції стейтової Філії УККА для української справи великий, а полягав він у тому, що через американську пресу знову проведено інформативну працю в користь українського народу, а також ще й тому, що багато тут народжених взяло активну участь у з'їзді. Все було вміло підготоване і за це належиться признання голові д-рові А. Жуковському і місцевому комітетові у Вилтоні, а спеціяльно жіноцтву парохії св. Петра і Павла.

# Українці візьмуть участь в пікетуванні московської симфонічної оркестри в Ню Йорку

Ню Йорк. — Заходом Чесько-Словацької Національної Ради в Америці відбудеться в день Лінкольна 12 лютого при 57 вул. та 7ій Авеню в Ню Йорку, о год. 7-ій вечером пікетування концерту совєтської московської симфонічної оркестри на знак протесту проти поневолення Москвою Чехо-Словаччини. Представник Ради Ян Петлічка запросив на наради українських представників з Організацій Визвольного Фронту, які 3-го лютого ц. р. склали відповідну програму пікетування із закликом до участи українців Ню Йорку й околиці та інших поневолених націй. Ян Петлічка є директором місцевої чехо-словацької радіогодини. На спільній нараді вирішено підготовити транспаренти, кілька тисяч летючок, прапори всіх учасників пікетування, як також голосник. Кличі будуть скеровані проти московського імперіялізму — за визволення всіх поневолених націй. Американській публіці пригадуватимуть кличі Лінкольна, що не може бути півільних, а півпоневолених, тому не можна Америці погоджуватися на культурну виміну з тими, що поневолюють інші народи, як це робить червона імперська Москва. Не можна спокійно слухати музики, коли мільйони стогнуть в московській неволі. О. С.

# Студентська конференція на вершинах

8 грудня 1968 р. відбулася в Ню Йорку в приміщенні Українського Народного Дому Конференція на вершинах, улаштована Студентською Громадою Ню Йорку. На конференцію прибули запрошені студентами представники понад 60-ти організацій Метрополії та поодинокі громадяни. Присутніх було коло 250 осіб.

Головною метою конференції, за словами організаційного референта Ст. Громади Богдана Чабана, було „зазнайомити Студентську Громаду з українським громадянством, поінформувати громадянство про працю Ст. Громади, з її завданнями та з її потребами, що повстали під час однорічного існування Ст. Громади, заснованої в грудні 1967 року. Ст. Громада влаштувала цю конференцію, щоб започаткувати діялог між громадянством і студентами в українській громаді".

Конференція складалася з 3-ох частин: 1-годинного коктейлу, 3-ох коротких доповідей, виголошених студентами, і дискусії. Доповіді започаткував містоголова Ст. Громади Нестор Томич. Він з'ясував вихідні пункти С. Громади, головною метою якої є збереження українських студентів при українській спільноті, даючи їм змогу виявляти їхні таланти в українськім середовищі, створюючи можливості інтересної діяльности, та спрямовуючи їхні здібності і зацікавлення в напрямах корисних для студентів і для української спільноти, що на дальшу мету відограє вирішальну ролю в збереженні української громади в Америці.

Голова Ст. Громади Юрко Савицький представив історію і мету Ст. Громади, працю від початку існування С. Громади в 1967 р. і представив працю поодиноких комісій, що тепер працюють, а саме: редакційної комісії журналу „Студентські Вісті"; фільмової комісії, що працює над продукцією фільму з козацької доби; комісії зв'язків і інформації, спонзорування мистецьких виставок, радіопраграм і т. д. Юрко Савицький вказав на головну ролю Ст. Громади як інноватора і ініціятора нових ідей і проєктів корисних для цілої української спільноти.

Орг. реф. Богдан Чабан дав аналізу фінансових справ Ст. Громади і представив потребу фінансової допомоги Ст. Громаді, без якої виконання намічених студентами плянів неможливе до здійснення.

Деякі присутні гості таки зараз пішли на зустріч потребам студентів і заявили свою піддержку студентам чи то в грошах, чи в інших формах допомоги.

На цьому місці Ст. Громада складає подяку слідуючим жертводавцям: п. Марії Близнак — за машинку до писання, Першій Українській Дивізії — за грошову суму 10 дол., п. М. Донцовій — за 5 дол. годівкою і за заяву 5 дол. місячно на потреби Ст. Громади, п. Михайлові Яремкові — за 100 дол., п. М. Ярош — за 60 дол., організації СУМА — 25 дол., Студентська Громада також дякує за зобов'язання допомоги слідуючим Організаціям: Пласт — 25 дол., Самопоміч — 100 дол., Союз Українок, 64-Відділ в Ню Йорку, — 50 дол.

Після доповідей студентів слідувала жива дискусія, в якій гості висловили свої думки і зауваги відносно праці Ст. Громади і відносно самої конференції. З огляду на велике число дискутантів довелося обмежити час дискусії для поодиноких дискутантів до трьох хвилин. Дисктанти в цих трьох хвилинах висловили признання студентам за їхню активність і запляновану працю, але рівночасно висловили і свій критицизм і свої застереження до деяких ідей, висказаних студентами.

Багато гостей у своїх завувагах повторяли: „цього рода діялог між українськими студентами і старшою генерацією, зорганізований самими студентами саме в добі прірви між генераціями, є особливо замітною подією в українськім громадськім життю за останні роки". Голова Ст. Громади Юрко Савицький доповнив сказане: „Ми надіємося, що ідея цієї „Конференції на вершинах" пошириться і в других українських громадах і буде зреалізована. В цей спосіб наша Ст. Громада зробить корисну роботу в напрямі поліпшення відносин в українських громадах".

Доповіді студентів і зауваги гостей дискутантів будуть поміщені в другому числі „Студентських Вістей", журнала Ст. Громада в Ню Йорку, який появиться в перших днях лютого.

Журнал „Студентські Вісті," як рівнож всі інформації про чартерований літак до Европи та всі інші інформації відносно Н. С. Громади — можна одержати:

New York City Ukrainian
Student Hromada
140 Second Avenue
New York, N.Y. 10003

# Київська телевізія передала фільм про „Березіль" Леся Курбаса

Київ. — Як повідомила „Літературна Україна" з 31 січня ц. р., київська телевізійна студія показала 18-го грудня м. р. вперше програму під наг. „Лесь Курбас". Ім'я творця „Молодого Театру" і „Березоля" Л. Курбаса десятиріччями було замовчувано, або ж тільки критиковано в Україні режимом, тому така програма викликала велике зацікавлення. Але, як пише в тій газеті кол. акторка „Березоля" Ірина Стешенко, в програмі „Лесь Курбас", що провадилась „з великою кількістю неправильних наголосів, що часто-густо навіть заважали зрозуміти, про що йдеться", було допущено багато помилок про театр „Березіль": „Не згадано, приміром, таких режисерів, як: Фауст, Лопатинський, Гнат Ігнатович, Борис Тягно, Борис Балабан, Юхим Лішанський, Лесь Дубовик, Ханам Шмаін, Януарій Бортник та ін. Не згадано кількох провідних акторів театру „Березіль" — учнів та вихованців Леся Курбаса — Антоніни Смереки, Валентини Чистякової, Надії Титаренко, Ганни Бабіяни, Надії Шуварської, Софії Федорцевої. Всі вони були Курбасові поплічники, люди, що протягом свого довгого творчого життя зробили дуже багато для нашого театру".

# Фільм, який кожний українець повинен оглянути

На запрошення Об'єднання Українців у Америці „Самопоміч", Відділ в Нюарку, був висвітлений 8-го грудня в залі Народного Дому в Ірвінгтоні кольорово-звуковий фільм з Першого Конгресу Вільних Українців, під назвою „Встане Україна".

Пишу під враженням цього фільму, висловлюючи подяку п. Ярославу Кулиничу, продуцентові цього фільму, який добре виконав своє завдання. Фільм охоплює перебіг найбільшої події в житті української еміграції, показуючи, найважливіші моменти СКВУ та найвидатніші наші постаті у еміграції. Напр., бачимо учасницю Конгресу, сестру найбільшої нашої поетеси Лесі Українки, п-ні Борисову, схоплено моменти під час антикомуністичної маніфестації в Ню Йорку, коли два юнаки погрожують в строну Совєтської Місії, і т. далі.

Цей фільм має велике документальне значення для нас і повинен бути висвітлений у всіх країнах українського поселення, як рівнож збережений в безпечному місці для будучих поколінь.

На прикінці належиться подяка інж. Романові Кочержукові, куль.-освіт. референтові „Самопомочі", за зорганізування перегляду фільму.

Галина Підлуська

**АМЕРИКАНСЬКЕ АВТОМОБІЛЬНЕ ТОВАРИСТВО** стверджує, що американські мотористи щодня вбивають один мільйон тварин. ААТ заявляє: „Вбиваємо нашими автами більше дичини, як це роблять ловці рушницями". В 1968 році автами вбили 365 мільйонів тварин, головно на шляхах в лісах цієї країни. На доказ повищого подані деякі числа. Авта вбили в Пенсилвенії в 1967-му році 22,610 оленів і 37 ведмедів. В одному дні на Флориді під колесами авт згинули 5,000 перепелів, 250 індиків і 2,000 білок, кроликів та інших гризунів і птахів.

**В 1968-МУ РОЦІ ЧИСЛО ПОГРАБУВАНЬ** в Ню Йорку збільшилося на 50 відсотків в порівнянні з 1967-им роком. В 1967 році воно становило 35,934, а в 1968 — 54,405. Згідно зі звітом нюйоркської поліції на кожних 100,000 осіб було в Ню Йорку 500 повідомлень про грабунок. До грабунків зараховується пограбування банків та всі інші подібні злочини аж до видертя ручної торбинки жінкам на вулиці. Поліція звітує, що Ню Йорк на четвертому місці стоїть щодо числа грабунків. На першому місці стоїть Вашингтон, де на 100,000 населення буває 750 грабунків. Філядельфія має найнижче число, бо тільки 150 грабунків на кожних 100,000 населення. Збільшилися числа інших злочинів: вбивства, насилування, побиття, крадіжки авт.

## Аллентавн, Нортгемптон і околиця!

**В неділю, 23-го лютого 1969 року**

**о годині 3-ій по пол.**

в залі

**ST. NICHOLAS UKRAINIAN HOME ASSOCIATION**

**1769 Newport Avenue, Northampton, Pa.**

— відбудуться —

## РІЧНІ ЗБОРИ

**ОКРУЖНОГО КОМІТЕТУ ВІДДІЛІВ УНС**

**Аллентавну і околиці**

до участи в яких запрошені й зобов'язані урядовці, представники і конвенційні делегати Відділів таких місцевостей:

**Аллентавн — 147 і 151; Нортгемптон — 44 і 318; Бетлегем 47 і 288; Істон — 137 і 438; Бат — 95; Ормрод — 124; Палмертон — 369.**

В Зборах візьмуть участь:

**ВОЛОДИМИР СОХАН**, заст. гол. предсідника,
**СТЕПАН ГАВРИШ**, гол. радний та обласний організатор.

Закликаємо всі Відділи прислати своїх численних делегатів і всіх урядовців та заохотити до участи загал свого членства.

ГОСТЯМ РАДІ
**ОКРУЖНА УПРАВА**

**ПРЕДСТАВНИЦТВО ВО УНРАДИ в США**

запрошує Українське Громадянство на

## УРОЧИСТУ КОНФЕРЕНЦІЮ

— присвячену —

**50-ЛІТТЮ ПРОГОЛОШЕННЯ АКТУ СОБОРНОСТИ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ.**

ПРОГРАМА КОНФЕРЕНЦІЇ:

1. Доповіді (45 хв.) полк. **В. КЕДРОВСЬКИЙ**, мгр. **О. ОЛЕСНИЦЬКИЙ**, д-р **Я. ТУРКАЛО**. 2. **Й. ГІРНЯК** — уривки з „Пошл Імперії" Ю. Клена. 3. Сольосліви: пані **Г. ШЕРЕЙ**, меццо-сопрано, **Ю. ФЕДОРІВ**, бас-баритон.

Конференція відбудеться

**в суботу, 15-го лютого 1969 року**

**в ПРИМІЩЕННІ УВАН, 206 Вест. 100-та вул. НЮ ЙОРК, Н. Й.** **Початок о год. 6-ій веч.**

**ПРЕДСТАВНИЦТВО**

## Вийшла з друку книжка Х. Довгалюка „Кладка над потоком"

Буенос Айрес. — У Видавництві Миколи Денисюка вийшла перша книжка нового автора Харитона Довгалюка під наг. „Кладка над потоком", з передмовою А. Галана, кольорова обкладинка роботи Вол. Пилишенка, наклад 1 000 прим. У книжці надрукована довша повість „Знедолені" та оповідання „У нашій хаті", „Арк Сусь", „Промовець і дзвін", „Трагічна помилка", „Труна", оповідання з життя в Америці, біля Ню Йорку, „Опустилась куртина", оповідання з боїв УПА „Човном до свого берега". У вступному слові до книжки сказано: „Автор книжки належить до тих авторів-дебютантів, які шукають свого шляху... Автор має іскру Божу" і це головне, з тією іскрою вже можна йти в люди". Видання позначене 1969 роком, книжка має

## В Торонті відбулися ювілейні святкування „Свободи" і УНСоюзу

(Закінчення зі стор. 1-ої.)

а дальше д-р О. Войко, парох о. Шавель, ЧНІ та В. Зорич — заст. гол. предсідника УНСоюзу. З-поміж багатьох письмових привітів було прочитано, з огляду на час, лише привіт від Верховного Архиєпископа УКЦеркви Кардинала Йосифа Сліпого з Риму, згадано також про привіт Архиєпископа УПЦеркви ВПреосв. Михаїла, Владики Кир Ізидора та міністра Івана Яремка, який був нагло перешкоджений в останніх годинах і не зміг взяти особистої участи у святкуваннях.

Сцена була удекорована написами і національними прапорами відповідно до святкування. Цілість ювілейних відзначувань „Свободи" та УНСоюзу справила дуже гарне враження. У ті дні на дзвіниці української церкви повівав синьожовтий національний прапор. У святкуваннях взяла участь поважна кількість членства УНС і гостей. До успіху відзначувань дуже причинилися: парох церкви о. С. Шавель, ЧНІ, о. И. Деницук, ЧНІ та Василь Шаран — секретар Відділу ч. 407 і голова Церковного Комітету. Всі вони не шкодували часу і труду для відзначення великого ювілею. Саме святкування, як і його підготова, були дійсно гарним прикладом спільної праці на славу Бога і добро українського нескореного народу. Радіооголошення у „Пісні України" не лише сповіщали про ювілейні святкування, а рівночасно пропагували й ідеї УНСоюзу.

## „РАДЯНСЬКА" ЕНЦИКЛОПЕДІЯ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

гарбників" не буде згадано росіян, — вони будуть єдині „визволителі". Згадаймо, якої нагінки зазнала редакція журналу „Вітчизна" за вміщення оповідання Я. Ступака „Гординя", що в ньому росіян не вилучено з гурту завойовників українських Карпат! А автора цього оповідання запроторили, мабуть, не куди як у Казахстан чи Таджикістан, де він буде русифікувати тубільців і сам русифікуватиметься.

З такою ж самою певністю можна сказати, що й, пишучи про „возз'єднання (об'єднання! — В. Ч.) всіх українців в одній державі", автори не згадають прагнення кубанських українців приєднатися до свого народу, не згадають і про те, що цих українців записано тепер як росіян...

Якщо в цій енциклопедії „декілька статтей буде присвячено українській трудовій еміграції", як про це сказано в цьому ж третьому абзаці, то це не значить, що в ній буде мова про читачів „Свободи" та інших незалежних від Москви видань. Ні, це значить, що в ній напишуть про ту статистично зникненну жменьку „прогресивних", яких не можна вкласти навіть у такі відсотки, якими звичайно визначають „для пристойности" тих виборців в СССР, які не схвалюють „правильної політики партії й уряду".

Інакше сказавши, в ній будуть писати про фіктивну кількість еміґрантів, а всі 100% замовчать.

Поза всякими сумнівами, буде якнайповніше в цій енциклопедії викладено передостанній абзац метелика, де сказано, що „енциклопедія викриватиме всілякі прояви націоналізму й шовінізму, антинародну діяльність буржуазно-націоналістичних партій і організацій, їх ганебну роль як зрадників українського народу і фальсифікаторів його історії". У цьому, кажу, не може бути й найменших сумнівів, оскільки з усіх цих заздалегідь від Москви наказаних „висновках" видно, що вся ця 4-томова праця буде фальсифікатом і перекрученням фактичної історії нашого народу.

Я, звичайно, був би радий, якби в цьому прогнозі помилився, а ті київські історики написали справжню нову історію України в формі енциклопедії, використавши для цього нові відкриття, в тому числі й мос (адигейську субстратність), що дає змогу визначити етногенезу слов'ян і українського народу та підказало нову концепцію виникнення козаччини. Але це могло б статись тільки в тому разі, якби, наприклад, недавній замах на Брежнєва був удався, а в Москві зчинилась буча — боротьба за владу, як було після смерти Сталіна, — тільки тоді, може, київські історики написали б так, як думають вони, а не Москва. А що той замах, як відомо, не вдався, то й такої можливости для київських істориків не набігло, і їм, бідолашним, доведеться кривити душею і писати наклепи на найкращих синів свого народу, як це тепер, наприклад, чинить кандидат історичних наук Ю. Римаренко через київське радіо, забиваючи баки „українцям, які проживають за межами рідної землі".



**УПРАВА Т-ВА УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ — ВІДДІЛ НЮ ЙОРК —**

— влаштовує —

## КОНФЕРЕНЦІЮ-СХОДИНИ

**в суботу, 15 лютого 1969 р.**

**о год. 7-ій веч.**

**в УКРАЇНСЬКОМУ ІНСТИТУТІ АМЕРИКИ**

**2 Схід 79-та вул. в Ню Йорку**

на якій доповідатимуть:

1. Д-р **ОЛЕГ КОНОНЕНКО**: „Цукрохемія".
2. Інж. **ІВАН ЗАЯЦЬ**: „Характеристика української архітектури". Друга доповідь буде ілюстрована двома фільмами: „Весна в Києві" і „На шляхах України".

ПО ДОПОВІДЯХ — ДИСКУСІЯ

Управа Відділу сердечно просить ВШ. Членів до численної участи. Гостям раді. Товариська гутірка при чаю.

**УПРАВА ТОВАРИСТВА**

## Організація Оборони Чотирьох Свобід України

повідомляє, що

**15 і 16 лютого 1969 року в Ню Йорку**

**HOTEL COMMODORE**

**42nd Street and Lexington Avenue, New York, N.Y. 10017**

— відбудеться —

## XV З'ЇЗД ООЧСУ

Порядок нарад:

**Субота, 15-го лютого 1969 року:**

1. Реєстрація Делегатів — від год. 9-ої до 10-ої рано.
2. Відкриття З'їзду — година 10:30 рано.
3. Вибір Президії З'їзду.
4. Прийняття порядку нарад З'їзду.
5. Відчитання та затвердження протоколу з XIV З'їзду.
6. Вибір Комісій З'їзду: Мандатно-Верифікаційної, Номінаційної, Резолюційної, Фінансової, Статутової.
7. Звіти Головної Управи.
8. Звіт Контрольної Комісії.
9. Звіт Організаційного Суду.
10. Іменування Почесних Членів.
11. Дискусія над звітами.
12. Уділення абсолюторії уступаючій Управі.

**Неділя, 16-го лютого 1969 року:**

13. Доповідь: Визвольні процеси в Україні і еміграція" — проф. д-р Микола Богатюк.
14. Доповідь: мгр. Слава Стецько.
15. Звіт статутової Комісії і прийняття зміи статуту.
16. Звіт Мандатно-Верифікаційної Комісії.
17. Звіт Номінаційної Комісії і вибір: Головної Управи, Контрольної Комісії, Організаційного Суду.
18. Звіт Фінансової Комісії і затвердження Бюджету Головної Управи на 1969-70 роки.
19. Звіт Резолюційної Комісії і схвалення Резолюцій.
20. Внески й побажання.
21. Закриття З'їзду.

## Об'єднання Жінок Оборони Чотирьох Свобід України

повідомляє, що

**15 і 16 лютого 1969 року в Ню Йорку**

**HOTEL COMMODORE**

**42nd Street and Lexington Avenue, New York, N.Y. 10017**

— відбудеться —

## II З'ЇЗД ОЖ ОЧСУ

Порядок нарад:

**Субота, 15-го лютого 1969 року:**

1. Реєстрація Делегатів — від год. 9-ої до 10-ої рано.
2. Відкриття З'їзду — година 10:30 рано.
3. Вибір Президії З'їзду.
4. Прийняття порядку нарад З'їзду.
5. Відчитання та затвердження протоколу з 1-го З'їзду.
6. Вибір Комісій З'їзду: Мандатно-Верифікаційної, Номінаційної, Резолюційної, Фінансової, Статутової.
7. Звіти Головної Управи.
8. Звіт Контрольної Комісії.
9. Звіт Організаційного Суду.
10. Дискусія над звітами.
11. Уділення абсолюторії уступаючій Управі.

**Неділя, 16-го лютого 1969 року:**

12. Доповідь: „Визвольні процеси в Україні і еміграція" — проф. д-р Микола Богатюк.
13. Доповідь.
14. Звіт Статутової Комісії і прийняття змін статуту.
15. Звіт Мандатно-Верифікаційної Комісії.
16. Звіт Номінаційної Комісії і вибір: Головної Управи, Контрольної Комісії, Організаційного Суду.
17. Звіт фінансової Комісії і затвердження Бюджету Головної Управи на 1969-70 роки.
18. Звіт Резолюційної Комісії і схвалення резолюцій.
19. Внески й побажання.
20. Закриття З'їзду.

**В суботу, 15-го лютого 1969 року о годині 7-ій вечором**

## ЗУСТРІЧ-БЕНКЕТ

В ПРОГРАМІ ЗУСТРІЧІ-БЕНКЕТУ:

Відкриття, спільна вечеря, привіти: Hon. Leonard Farbstein U.S. Congressman, голова УККА проф. Лев Добрянський, голова Відділу УККА (КОАУО) адв. Роман Гуглевич, President AF-ABN Dr. Ivan Docheff, ОУВФ — М. Гришковин.

Промова в англійській мові: Edith Kermit Roosevelt, в українській мові Іван Винник — голова ГУ ООЧСУ.

В мистецькій частині програми: Андрій Добрянський — бас-баритон. При фортепіяні: Ігор Соневицький

Керівник програми: проф. д-р Микола Чировський. Вступ на Вечірку-Бенкет — 15.00 дол.

**ЗАПРОШУЄМО УКРАЇНСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ І ШАНОВНЕ ГРОМАДЯНСТВО ДО УЧАСТИ В З'ЇЗДІ І ЗУСТРІЧІ-БЕНКЕТІ.**

ЗА ГОЛОВНІ УПРАВИ: ООЧСУ — ОЖ ОЧСУ:

**ІВАН ВИННИК** — Голова ГУ ООЧСУ
**УЛЯНА ЦЕЛЕВИЧ** — Голова ГУ ОЖ ОЧСУ

## ПРО „ГОДИНУ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ В ГАЙСКУЛІ"

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ed by Sydney Harcave, Prof. New York State University. 1962. Thomas Y. Cromwell Co., New York. Це — збір статтей відомих істориків різних націй. Між ними в першому томі вміщена стаття "The Meaning of 'Russia' and 'Ukraine,'" by Nicholas D. Chubaty, попереджена вступом проф. Гаркева.

В цьому вступі читаємо: "The dominant teaching of Russian history in the United States has been attacked by Ukrainian and White Russian nationalists as the product of Muscovite, or Great Russian nationalist bias... Most supporters of this view are ardent enemies of the Soviet Union, but Soviet historians, in keeping with the professed nationality policy of the USSR, agree with them on one contention that the Ukrainians and White Russians are separate nationalities... But there can be no question that the traditional view of Russian history has shown a Great Russian bias and that the Ukrainians and White Russians, whether or not they are considered as separate nationalities, have received insufficient attention."

Ці слова проф. Гаркева в доповіді треба зацитувати конечно.

Підручник проф. Гаркева з його підходом до історії України є справді білим круком в американських університетах, і українці — викладачі історії — повинні впровадити його у своїх школах. Вибір підручника залежить виключно від викладача.

(Кінець)



В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ПО СМЕРТИ
З глибоким смутком повідомляємо всіх Приятелів і Знайомих про смерть нашого Найдорожчого
**МУЖА, БАТЬКА і ДІДУСЯ**

**бл. п.**

## Інж. ЮРІЯ ПРІМАКА

довголітнього співпрацівника УНСоюзу і активного українського діяча.

Вдова Покійного — **НАТАЛЯ**
Син — інж. **ЮРІЙ** з Дружиною
та внуки — **ІВАСЬ, НАТАЛЯ і П. ТАРАС**

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Громадянством, що 20-го січня 1969 року в Україні відійшов у Вічність на 82-му році життя наш Найдорожчий

**БАТЬКО, ДІДУНЬО і ПРАДІДУСЬ**

**бл. п.**

## ІВАН СТЕЦЬКІВ

бувший директор народної школи в Грушові.
ПОХОРОН відбувся 22-го січня 1969 р. в Дрогобичі.

В глибокому смутку:
діти: **ЄВГЕН** — син з дружиною **НІДЕЮ**
**СТЕФАНІЯ** — донька з чоловіком **СТЕФАНОМ**
внуки: **УЛЯНА** з чоловіком **ЗЕНКОМ**, **АНДРІЙ, РОМА і ЮРКО**
правнуки: **ІВАНКА і РОМЧИК**

Ділимося сумною вісткою з усією Пластовою Братією і Українським Громадянством, що дня 16-го січня 1969 р. відійшов з цього світу до Вічної Ватри на 41-му році життя заслужений пластовий виховник в Німеччині

**бл. п.**

## БОГДАН КОЦЮМАКА (Бородавка)

пластун сеньйор, старший лицар і член основник сеньйорського куреня „Орден Хрестоносців".

Дорогій Матері Покійного, його Шановній Дружині, осиротілим Дітям, Сестрі й всій Його Рідні складаємо наші щиросердечні співчуття.

В глибокому смутку й в поклоні перед прахом нашого Дорогого Друга й Щирого Товариша-Пластуна —
**ПРОВІД і ЧЛЕНИ 25-го КУРЕНЯ УПС „ОРДЕН ХРЕСТОНОСЦІВ"**

Приятелів і Друзів Пластунів прохаємо вшанувати пам'ять Покійного своїми пожертвами на „Фонд Дрота" замість квітів на Його свіжу могилу.

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого і Незабутнього
**СИНА і БРАТА**

**бл. п.**

## ЄВГЕНА ОКОЛОВИЧА

буде відправлена

**СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ**

**в неділю, 16-го лютого 1969 року**

в ЦЕРКВІ
**ST. MICHAEL UKRAINIAN CATHOLIC CHURCH**
1025 South 11th Street, Milwaukee 4, Wis.
про що повідомляють
**РОДИЧІ, БРАТ і СЕСТРА**

# 75-річчя Українського Народного Союзу

# Ювілейний Бенкет і Баль

**СУБОТА, 22-го ЛЮТОГО 1969 р.**
**ГОТЕЛЬ КОММОДОР**
42 Street and Lexington Avenue
**NEW YORK CITY**

Оркестра:
**Йосипа Врубля**

**Головна Балева Заля — год. 7 веч.**

# Посадник міста Тусан в Арізоні вперше видав проклямацію про Український День Незалежности



Зліва направо: Ол. Бунька, пані Радей, посадник Тусан, Джім Корбетт і М. Мельникович

Тусан, Арізона. — День 26 січня 1969 р. запишеться незатертими буквами в історії цього міста та місцевої української громади. В тому дні мейор міста п. Джім Корбетт вперше проголосив гарну й переконливу проклямацію Українського Дня Незалежности й закликав усе місцеве населення відсвяткувати цей день нарівні з українцями, бо, за його словами, „віддання справі свободи є американською традицією, яка головним чином відрізнює нас від тиранії тоталітарних режимів". Після підписання та відчитання проклямації, мейор Корбетт сфотографувався з українською делеґацією, до якої входили Олександер Бунька, який разом з Михайлом Мельниковичем, найбільше причинився до видачі цієї проклямації. Третім членом української делеґації була пані Радей. Знимка вийшла дуже інтересно не тільки тому, що була зроблена на кольоровому папері, але й тому, що мейор Корбетт є на ній зі своєю свіжо вирощеною борідкою, яку по традиції „запускає" з уваги на попис їздців родео, який відбудеться в наступнім місяці в Тусані, а цей попис є неначе національним святом у нашому місті. Згадка минулих часів вимагає по давньому запустити на той час бороду, що багато місцевих людей робить. Проголошення Українського Дня є наслідком зорганізування в минулому році місцевої, нечисленної української громади в свою організацію, якої головою є П. Дверніцький, містоголовою п. Бунька, секретарем пані Радей, касиром п. Руденко, фін. секретарем п. Лемик, а контролерами пані Бунька і пп Мельникович і Корнер.

М. Мельникович

# Студентська Громада в Ню Йорку влаштовує другу річну конференцію „Нові напрями"

Студентська Громада в Ню Йорку влаштовує другу з черги Конференцію „Нові Напрями", в суботу 1-го березня 1969 р., о год. 3-ій по полудні, в Українськім Інституті Америки при 5 евню і 79 вул.

Темою другої річної конференції буде „Наступних п'ять років". Ціллю цієї конференції є зформувати конкретний плян акції для української спільноти на наступних п'ять років. Члени Студентської Громади представлять свої проєкти і пляни збереження і розвиткку української спільноти в Америці. Всі присутні на конференції будуть мати змогу перевірити подані проєкти і внести зміни чи поправки, якщо такі будуть потрібні.

Студенти з Пенсильвенії, Ню Йорк і Гарварду будуть мати короткі доповіді відносно дискутованих проблем. В конференції візмуть участь передові українські студенти з багатьох визначних американських університетів. До участи в конференції будуть запрошенні визначні українські учені, політики та суспільно-громадські діячі.

Просимо всіх українців, зацікавлених справами української спільноти в Америці, взяти численну участь в Конференції „Нові Напрями" ч.2

Початок конференції о год. 3-й пополудні. В програмі: семинарі і дискусія. Год. 8-ма — коктейл.

Наступного дня після конференції, в неділю 2-го березня, о год. 5-й Студентська Громада в Ню Йорку влаштовує святкування роковин бою під Крутами — в авдиторії школи Св. Юра в Ню Йорку.

Замість традиційної академії запрошені Ст. Громадою Ню Йорку члени Студентської Громади в Філядельфії дадуть монтаж „Крути" в модерній постановці, присвячений цим героїчним подіям, у боротьбі проти московського імперіялізму.

Прохаємо громадянство Ню Йорку і околиць взяти численну участь.

Управа НСГромади

## КНЯЖА ПОЖЕРТВА ДО УНФОНДУ

Пан Павло Добрянський, з Бронксу, Ню Йорк, зложив в дні 3-го січня ц. р. в Канцелярії УККА $500.00, як свою пожертву на працю Українського Конґресового Комітету Америки. Пан П. Добрянський до Америки прибув в 1913 році і стало був активний в громадському життю української нюйоркської громади. На склоні свого життя, як сказав він в Канцелярії, він уважає за відповідне із своїх заощаджених грошей пожертвувати на добродійні цілі. І так — на Катедру Українознавства в Гарварді він передав $ 1.000.00, а на працю УККА, як ми вище згадали, $500.00.

# Нове число українського французькомовного „Бюлетеню"

Париж. — З друкарні „Українського Слова" вийшло нове число французькомовного „Бюлетеню Французько-Українського", ч. 32/1968 р., з фоторепродукцією українських різьблених касеток на обкладинці. Видання появляється у співпраці з Об'єднанням Української Молоді у Франції, ОУМУФ, гол. редактор Катерина Лозовінська, секретар редакції Калина Угрин, яка в передовій „Московський раккансер" виразно доводить, що такого поняття, як „Велика Росія", розповсюдженого й досі у Франції, взагалі не існує, є насправді Московщина та поневолені народи. В „Бюлетені" поміщено декілька статтей на тему СССР і Україна та боротьба українців проти окупації, переклад новелі М. Хвильового „Я" М. Масловоі, „Новелі" В. Стефаника — І. Шляхетки, статтю про видатного оперового тенора Мирослава Скалу-Старицького, вістки з життя ОУМУФ та ін.



## ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

**ЧЕТВЕР, 13-го ЛЮТОГО 1969 р.**

**ЛІМІНГТОН, Онт.** Річні збори Т-ва ім. полк. Є. Коновальця — 504 Відд. о год. 8-ій веч. в домі секретаря Відділу Є. Барни в Лімінгтоні. Проситься членів прибути на ці річні збори. — Є. Барна, секр.

**П'ЯТНИЦЯ, 14-го ЛЮТОГО 1969 р.**

**IRVINGTON, N. J.** Місячні збори Т-ва Зап. Січ — 371 Відд. о год. 7:30 в приміщенні УНДому, 140 Prospect Ave., Irvington, N.J. Проситься вплачувати чл. вкладки на зборах. — Стефанія Огеців, предс., Марія Ґерус, кас., Ю. Варанюк, фін. секр.

**СУБОТА, 15-го ЛЮТОГО 1969 р.**

**ПЛАЙНФІЛД, Н. Дж.** Місячні збори Т-ва І. Франка — 372 Відд. о год. 7:00 веч. в Іґол Гол при 210 Чорч Ст. Проситься чл. прибути. — Софія Лопишин.

**ЧЕСТЕР, Па.** Місячні збори Т-ва Т. Шевченка — 156 Відд. о год. 7:30 веч. Проситься чл. прибути. — В. Новак, секр.

**НЮАРК, Н. Дж.** Місячні збори Т-ва Чор. Січ — 14 Відд. о год. 7-ій веч. в Січовім приміщенні, 690 Sanford Ave. Проситься чл. прийти і вирівняти залеглі вкладки. — В. Роговський, предс., М. П. Отрок, секр.

**ШИКАГО, Ілл.** Річні збори Т-ва Укр.-Амер. Єдність — 35 Відд. о год. 7:30 веч. у Союзовім Домі, 1915 Захід 51-ша вул. На порядку нарад: звіти Управи і Контр. Комісії та вибір нової Управи на 1969 р. — Управа.

**БОФАЛО, Н. Й.** Місячні збори Б-ва св. о. Миколая — 127 Відд. о год. 11:30 ранку в церковній залі при Філмор і Онейда вул. На річних зборах 19 січня перевибрало ту саму Управу. Вкладки можна вплачувати кожної неділі від 11:30 до 1 по пол. в вище згаданому місці і часі. — І. Була, гол., п-ні М. Гаравус, фін. секр., П. Гаравус, кас.

**КЛІВЛЕНД, Огайо.** Річні загальні збори 346 Відд. о год. 6-ій веч. в домі Укр.-Амер. Центру (був. УНДім) при 2253 Вест 14-та вул. Проситься чл. прибути. — Я. Кльований, предс., Р. Чуйкевич, секр.

**НЕДІЛЯ, 16-го ЛЮТОГО 1969 р.**

**МІЛВІЛ, Н. Дж.** Річні збори Т-ва Запорізька Січ — 347 Відд. о год. 12:30 по пол. в залі Укр. Правосл. Церкви при 77 Centre Grove Road. Просимо всіх членів прибути на збори. На порядку нарад: вибір нової Управи та Контрольної Комісії на 1969 рік. — Т. Сущик, гол., К. Гордон, секр.

*ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!*

ТАРЗАН, Ч. 6132. Вийшли до палацу!




— Іто, я почуваюся краще, коли я є поза проміннями цього холодного світла в склепінню! — Випробуймо он те світло вгорі напереді.

— Тарзане, я сподіваюся, що цим разом це є тепле світло!

— Науковці будуть здивовані нашим відкриттям, що існує холодне і вічне світло. Підемо сюди щераз і спробуємо відкрити ці мідяні двері!

— А я буду щасливий, якщо тільки вийду з відсіля!

— Тарзане! Та ж ми вийшли до ... нашого рожевого палацу!